

ПОЛИТИКИН

ЗАБАВНИК

50
ПАРА
(ДИНАРА)
1952

ИЗЛАЗИ СУБОТОМ

Година XXVIII
БРОЈ 818.
2. септембар 1967.

КАПЕТАН Кејт

КАПЕТАН КЕЈТ И ДЕЈВИД, УСПЕЛИ СУ ДА СЕ ДОМОГНУ КОЊА...

ЕНО ЈЕДНЕ СТАЗЕ... НАДАЈМО СЕ ДА ВОДИ ПРЕМА ГРАДУ!

СТИЖУ НАС... А ИСПРЕД НАС ЈЕ ЗИД!

ПОКУШАЋЕМО ДА ГА ПРЕСКОЧИМО!

МАМУЗНУЛИ СУ КОЊЕ И СРЕКНО СЕ ПРЕБАЦИЛИ НА ДРУГУ СТРАНУ ЗИДА. РАЗБОЈНИЦИ СЕ НИСУ УГУДИЛИ ДА КРЕНУ ЗА ЊИМА

ПРЕВИШЕ СМО СЕ ПРИБЛИЖИЛИ ГРАДУ! ВРАТИМО СЕ НА БРОД!

ТРАЖИТЕ АДМИРАЛИТЕТ? ОНА ВЕЛИКА ЗГРАДА НА ПРИСТАНИШТУ!

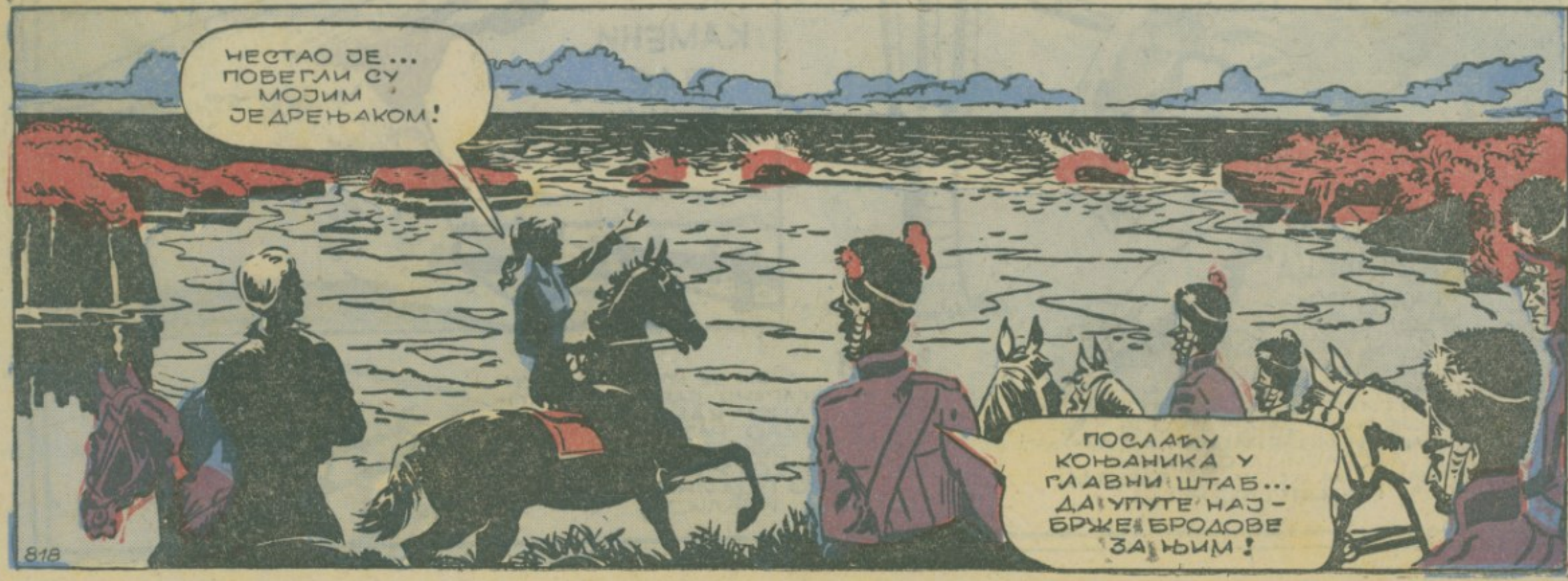

И НЕМАМ ПОЈМА КУДА ЈЕ ОДВЕО МОЈУ ПОСАДУ! НА БРОДУ СЕ НАЛАЗИ ЗЛАТО КОЈЕ ТРЕБА ДА УРУЧИМ ПОМОРСКОМ ОСИГУРАВАЈУЋЕМ ДРУШТУ! ЗЛАТО ЈЕ ДОБРО СКРИВЕНО... СИГУРНА САМ ДА ГА ТОМ ШАРК ТРАЖИ...

НЕПРИЈАТНА СТВАР! ДАКУ СВОЈЕ НАЈБОЉЕ ЛУДЕ... ДА ВАМ ПОМОГНУ!

И НАМА ТОМ ШАРК ВЕЋ ДУЖЕ ВРЕМЕ ЗАДАЈЕ ГЛАВОБОЉУ! БИЋУ СРЕЊАН АКО ГА УХВАТИМО!

НЕСТАО ЈЕ... ПОВЕГЛИ СУ МОЈИМ ЈЕДРЕЊАКОМ!

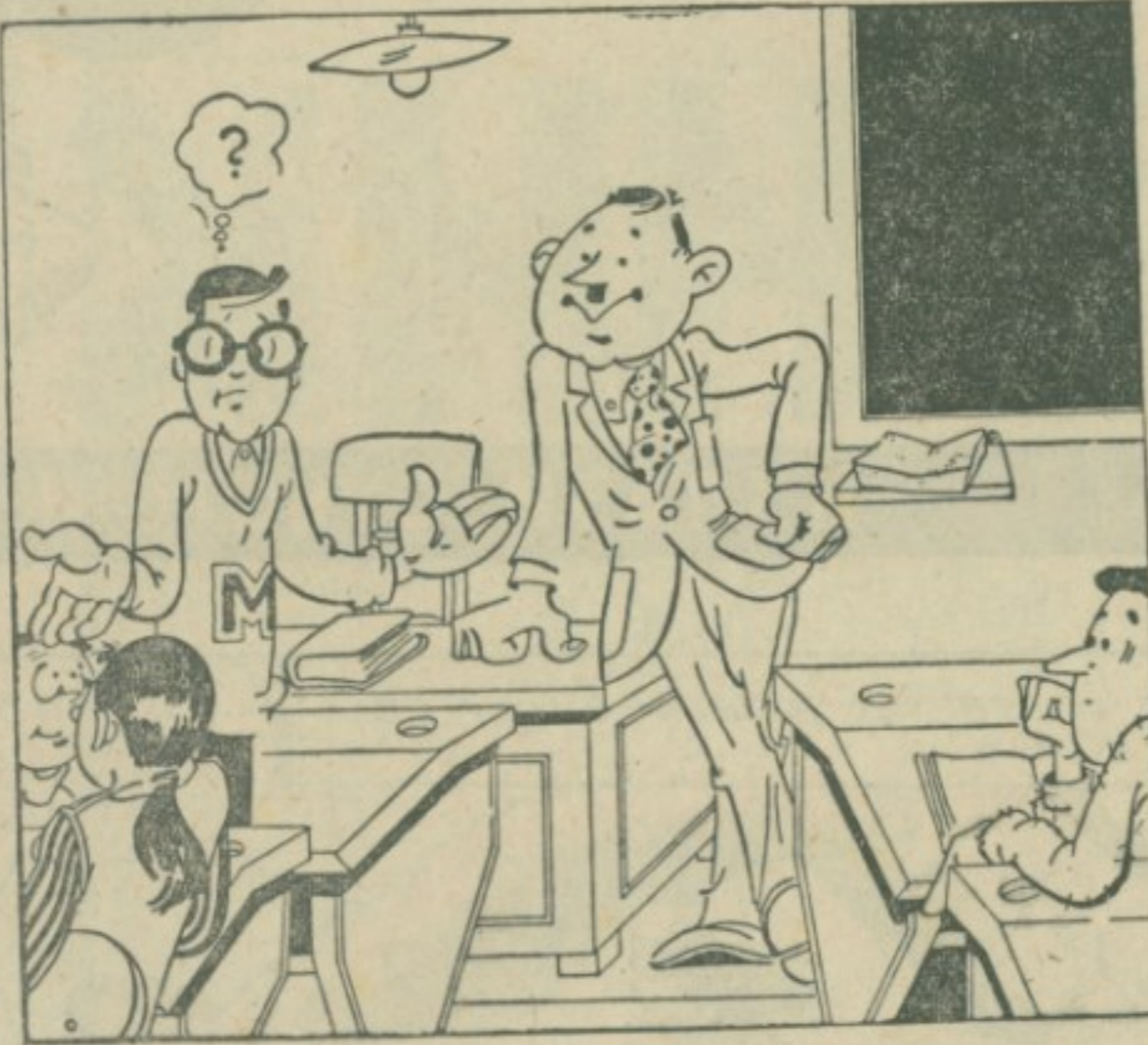
ПОСЛАКУ КОЊАНИКА У ГЛАВНИ ШТАБ... ДА УПУТЕ НАЈБРЖЕ БРОДОВЕ ЗА ЊИМ!

У ИДУЋЕМ БРОЈУ:

За почетак ШКОЛСКЕ ГОДИНЕ ПОКЛОН сваком ђаку

НИ КРАЂА НИ УТАЈА

Професор кривичног права, познат по томе што је у стању да и од најсувопарније партије направи интересантно предавање захваљујући својој духовности, завршио је излагање. Да би проверио јесу ли студенти схватили материју, испрчао им је један догађај.

Пажљиво ме пратите и одговорите да ли је извршено кривично дело и које... У једном ресторану гост је оставио на столу 10 старих динара напојнице конобару и отишао. Конобар није био присутан, па је ових 10 динара остало на столу. Убрзо је наишао други гост и сео на исто место. Чекао је стрпљиво конобара а како се овај није појављивао, позивао га је неколико пута... Време је пролазило, конобар није прилазио столу, а гост се, постајући све више нестрпљив, забављао гурајући по столу оних десет динара... Кад се конобар није одазвао ни на нови позив, гост се лукаво осмехнуо, ставио десет динара у свој џеп и отишао... Како ћете квалификовати дело госта?

Неколико руку подигло се увис. Више студената јавило се за реч.

— Гост је извршио кривично дело крађе...

Професор се осмехнуо не дајући потврду.

— Гост је противправно присвојио туђи новац да би себи прибавио имовинску корист — наставио је студент — у чл. 249. Кривичног законика даје се следећи опис кривичног дела крађе: „Ко туђу покретну ствар одузме другој у намери да њеним присвајањем прибави себи и-

ли другој противправну имовинску корист... Пошто професор опет није дао потврду да је одговор тачан, студент је почео гласно да се преслишава:

— Гост је узео новац, који није био његов... Дакле, туђи?

— То је тачно — потврдио је професор.

— Новац је покретна ствар. — И то је тачно.

— Гост је имао намеру да себи прибави противправну имовинску корист... — Узмимо да је и то тачно... Гост ипак није учинио кривично дело крађе...

— Ја знам тачан одговор — јавила се једна студенткиња — Гост је нашао тих десет динара, па их је противправно присвојио и тако је извршио кривично дело утаје из чл. 254 Кривичног законика... Прочитаћу вам ст. 4 чл. 254... Ко туђу покретну ствар коју је нашао или до које је случајно дошао противправно присвоји у наме-

ми да себи или другој прибави имовинску корист... Професор је одмахнуо главом.

— Скраћем пажњу да је гост узео са стола само десет динара... Обратите пажњу на ову чињеницу...

— Сад је лако дати квалификацију... У питању је кривично дело ситне крађе, рекао је један од студената...

— Није — добио је други студент — Гост је извршио утају, а пошто је у питању мала вредност присвојене ствари, то је у питању ситно дело утаје...

— Поново скраћем пажњу на вредност присвојене ствари — узео је реч професор — Гост не може за тих десет динара да купи ни шибицу...

— Тако је — потврдио је други студент — Према томе гост и није имао намеру да прибави имовинску корист. Он је хтео само да казни непажљивог конобара... Пошто је гост узео 10 динара без намере прибављања имовинске користи, он је извршио кривично дело одузимања туђе ствари из чл. 256 Кривичног законика... У овом члану се каже: „Ко без намере прибављања имовинске користи противправно одузме или присвоји туђу покретну ствар... — Ни ви нисте у праву — прекинуо је професор — Радња госта не може се квалификовати као крађа, утаја, одузимање туђе ствари... — Па које је то кривично дело? — Ниједно. Напротив, то је безобразлук... — ?

— Радња госта садржи обележје кривичног дела, али кривичног дела нема... Подсећам на чл. 4 Кривичног законика: „Кривично дело је друштвено опасно дело чија су обележја одређена законом. Није кривично дело оно дело које, иако садржи обележје кривичног дела одређеног законом, представља незнатну друштвену опасност због малог значаја и због не знатности или одсутности штетних последица.

АНЕГДОТЕ

Енглески као мађарски

Кад је данас чувени амерички научник Лео Сцилард гребало да иступи са својим првим научним рефератом, размишљао је: на ком ће језику да говори? Ствар је у томе што је Сцилард пореклом Мађар и матерњи језик му је мађарски. Из поштовања према аудиторијуму — у сали су седели претежно Американци — он је ипак изабрао енглески мада га је лоше знао. Реферат је саслушан с пажњом, а после излагања Сциларду је пришао један колега и упитао га:

- Чујте, Лео, реците ми на ком сте језику говорили?
- Природно, на мађарском — не збуњујући се одбио је ударац млади научник. — Ви знате тај језик?
- Не, не, ја мађарски не знам, али зашто сте стрпали у њега толико енглеских речи?

Досадан новинар и духовит песник

Нико се више не сећа ко је од новинара и коме први пут поставио питање: „Кад бисте се нашли на пустом острву и код себе имали једну једину књигу, какву бисте заправо књигу желели да имате?“ Питање је било добро смишљено. Одговарајући на њега човек је морао тачно да се определи и покаже свој укус и склоности. Али, временом ово питање је понављано толико пута да је додијало и писцима и читаоцима (из неких разлога новинари су чешиће од других сумњичили писце за љубав према пустим острвима). Кад је неки досадан новинар поставио ово питање песнику Честертону (1874—1936), духовити и оригинални Енглец му је одговорио:

— Приручник за прављење чамаца!

Крејка сјарица

Да би прешла пут од куће до свог радног места Дори Мартинез у Мелбурну била су потребна 42 минута. Али, једног јутра она је одлучила да преплива 270 метара широку реку, ко

ја тече испред њене куће, онда јој је било потребно 11 минута. Пливајући она је своје ствари носила на леђима у пластичној врећи. Дора Мартинез је стар 57 година.

Ripley's Веровали или не!

УБИЛАЧКА СТРАСТ

ХУАН ВИСЕНТЕ
БИБЛИОТЕКАР ИЗ БАРСЕЛОНЕ (ШПАНИЈА) ИЗМЕЂУ 1830. И 1835. ГОДИНЕ УБИО ЈЕ 9 ОСОБА — УВЕК ИЗ ИСТИХ ПОБУДА: ДА БИ ДОШАО ДО ЈЕДНЕ ЈЕДИНЕ КЊИГЕ

ЋУБАСТА ЛАСТАВИЦА

ГРАДИ НАЗМАЊА ГНЕЗДА У ПТИЦЕЈМ ЦАРСТВУ — ШИРОКА ОВЕГА 3,75 САНТИМЕТРА, ДА БИ ОЕ ИЗ ЈЕДНОГ ЈАЈЕТА КОЈЕ ПОЛОЖИ ИЗЛЕГЛО МЛАДУЏЕ, ЛАСТАВИЦА СЕДИ НА ГРАНИ ЗА КОЈУ ЈЕ ГНЕЗДО ПРИЧВРШЉЕНО

ПАЛМА СВЕЌЊАК

ЈЕДНА АРЕКА ПАЛМА НА ОСТРВУ БУРБОН (ИНДИЈСКИ ОКЕАН) ИМА ОБЛИК ТРОКРАКОГ СВЕЌЊАКА

ЕРА КУЛИ

ИЗ ДЕНВЕРА (САД) БИО ЈЕ САМО ЈЕДАН ДАН ГУВЕРНЕР ДРЖАВЕ КОЛОРАДО И ЗА ТО ВРЕМЕ ПОМИЛОВАО ЈЕ ЈЕДНОГ РОБИЈАША КОМЕ ЈЕ НА СУЂЕЊУ БИО — БРАНИЛАЦ

КАМЕНИ ПАС

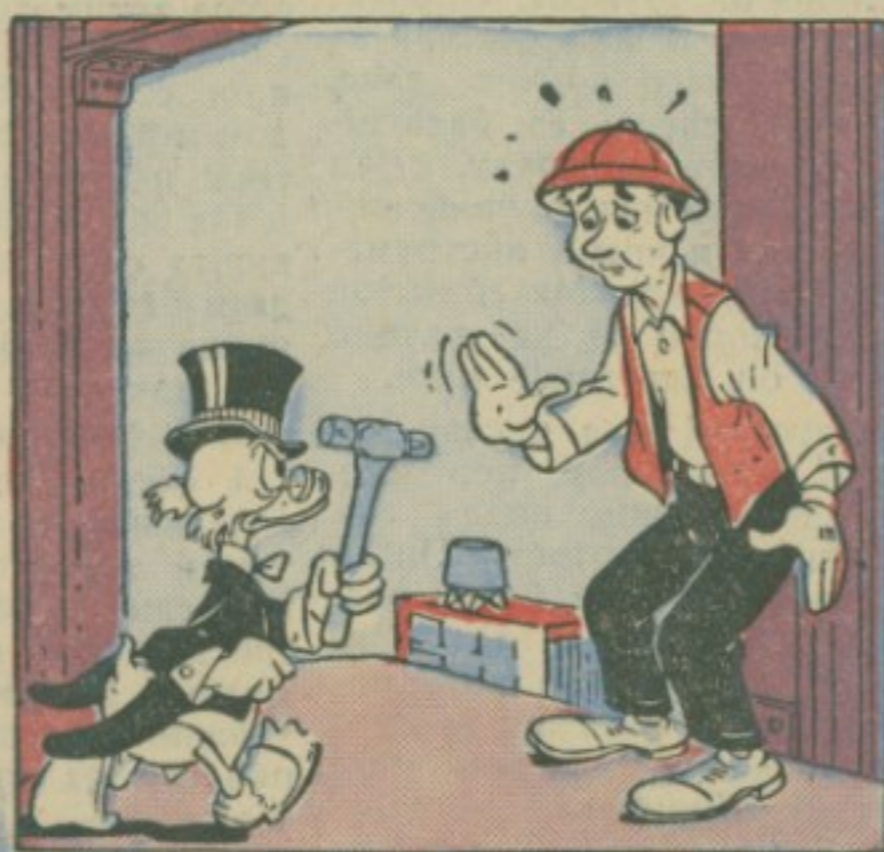
У ОКОЛИНИ БАКУА ВАЈАРСКО ЈЕ ДЕЛО ПРИРОДЕ

МАЧ

КОЈИ ЈЕ ИТАЛИЈАНСКИ ВИТЕЗ РАЛГАНО ЗАРИО У ПУКОТИНУ ЈЕДНОГ КАМЕНА КАД СЕ ОДРЕКАО РАТНИЧКОГ ЖИВОТА ЈОШ СТОЈИ НА ИСТОМ МЕСТУ И ПОСЛЕ 800 ГОДИНА (СИЈЕНА, ИТАЛИЈА)

WALT DISNEY

ПАЈА ПАТАК

© 1967 Walt Disney Productions World Rights Reserved

ДЕНИС КУПУЈЕ ЦИПЕЛЕ

ПЕСНИК, НАУЧНИК, ЧУДОТВОРАЦ! СВЕ ТО У ИСТИ МАХ

МАЈСТОР МИНИЈАТУРА

У историји је било доста људи које је занимао онај необичан и често чудесан посао: направити часовник величине главе жибице, сликати на зрну пиринча итд. У тежњи да од „хиљаду“ детаља начини минијатуру од свих њих отишао је најдаље Николај Сјадристџ. Маишта овог чудотворца минијатуре не зна за границе. Преносимо чланак совјетског новинара Валентина Шкољног, који је посетио песника минијатура и описао неколико његових феноменалних дела.

ПОГЛЕД (НАРАВНО КРОЗ МИКРОСКОП) НА ДЕО МАЈСТОРОВЕ ЗБИРКЕ

Николај Сјадристџ добио је писмо. У њему је кратко писала непозната жена из Иркутка: „Дете ми је у опасности. У бронхије плућа запао му је омањи орах кедр. Потребна је хитна лекарска помоћ, а нема потребног инструмента. Нико, осим вас, Николаје Георгијевичу, није у стању да га направи. Знам да ви то можете начинити. Помозите ми...“

Читаву ноћ мајстор је правео минијатурни инструмент, бронхоскоп. Живот детета је спасен.

У радионици Николаја Сјадристкога је светло, пријатно, тихо. Пажљиво сам слушао његове речи, пратио покрете његових руку. Хтео сам све да запамтим пошто је то човек који је успео да напише најмању књигу на свету, да начини најмањи електромотор, најмањи медицински инструмент итд.

Преда мном је као снег бела хартија. Ја на њој не видим ништа, а Николај се смешка. Он је пажљиво подиже, стави под микроскоп и даде ми знак да приђем окулару.

На белом листу угледах књигу мрких корица на којима се налазио портрет Тараса Шевченка, кућа у којој се родио песник, а на сићушним листићима повезаним научном — стихови. Најдужи стих заузима површину од 0,8 милиметара.

Слушао сам да је најмања књига величине 2,8 x 4 милиметра, написана у Јапани. Али, књига песама украјинског песника коју је начинио мајстор Сјадристџ деветнаест пута је мања! У зрно мака могла би стати три оваква примерка.

Човек који је потковао буву

Преда мном су се настављала чуда. Ево још једне тамне тачке. Кроз микроскоп видим буву, а на крајчицима ножица — потковице.

— Како сте дошли на идеју да поткујете буву?

— Подстакли су ме студенти. На једном маскембалу показао сам влас на којој је било написано: „Честитам вам

Нову годину, другови!“ А мало ниже: „Свету — мир!“ Влас је била дугачка 80 микрона. То је био најмањи натпис написан људском руком. Наравно, ово се могло видети само под микроскопом. Том приликом неки студент је довикнуо: „Можда можете и буву потковати!“ „Пробаћу“ — одговорио сам.

Буву сам препарирао у шпиритусу да би могла дуже да се сачува. Од чистог, рафинираног бакра изрезао сам „полудугу“ — материјал за потковице — десет пута тању од људске власи. Учврстио сам је за наковњак и... почео да кујем. Чавли су били још тањи — 6 микрона.

У чему је тајна?

О Николају се често пише у новинама и часописима. Снимали га за филм. Није онда необично што га је ангажовао колектив кијевског Института суперврхних легура, где се израђују вештачки дијаманти. Данас је Николај инжењер.

Али у чему је тајна мајсторства овог човека? Наравно, у љубави према свом послу. А откуд му толико стрпљење и упорност?

Још из детињства он се све му томе привикао. Поред књига у својој торби имао је и кутију с алатом. Кад му је било девет година, Коља је већ демонтирао мине, бомбе, гранате и други експлозивни материјал на који је наишао за време рата. Он би то однео у поље и радио увек сам. Тако је још у детињству васпитао себе на стрпљивост. Истовремено он је постигао спретност руку, прстију. Ипак, највише је волео да се бави посљевина који су доносили неку корист. После рата у његовом селу није било електричне струје, али у његовој кући је било. Електромотор је окретала ветрењача коју је сам направио.

Слика на маковом зрну

Николај и сада чува многе од својих минијатура. Он је у мајсторству превазишао јапанске мајсторе који цртају слике на зрнима пиринча. Цртао је на зрнима мака, куд икамо мањим. Две половине зрнца мака повезане двома сићушним шаркама од злата,

подсећају на кутију. А унутра, на једној половини — портрет свирача на балалајци В. Андрејева, на другој — минијатурна балалајка. Музички инструмент састављен од четрдесет дрвених детаља, док је унутра, као и на правој балалајци, шупљина. Балалајка нема тежине. Она је тања од људске власи. Пошто је начинио инструмент, Николај није могао да нађе материјал за струне. Јер обична влас, при упоређењу са балалајком, представља греду, а једна затегнута нит паучине могла би да искриви инструмент као гудало. Материјал за струне морао је да начини сам — од пластичне масе.

Сјадристџ има читаву галерију уметничких портрета. На једном зрну виде, сам Хемингвејев портрет. Писац је представљен у белој раскопчаној кошуљи, са изразом мудрог човека који познаје живот. Уметник се дуго припремао да направи овај портрет. Проучавао је десетине фотографија. Тражио је и нашао своју композицију и на портрету истакао пишчев карактер.

Сјадристџ има свој стил уметничког сликања, своју тајну справљања боја. Његове минијатуре су светлих боја.

Најмањи електромотор на свету

У његовој радионици налази се дуг низ футрела од пластичне масе у којима су смештене цевчице за микроскоп. На једном крају цевчице овалаш су причвршћене плочице с једва приметним честицама прашине — то су минијатуре. Ставио сам једну под окулар и открио да је то електромотор. Притиснуо сам полужицу и мотор је почео да ради. Јасно сам видео како се окреће мотор. Да не сањам?

— То је најмањи мотор на свету — објаснио ми је Николај. — Сто пута је мањи од зрна мака.

— А да ли може дуго да ради?

— Столећима. Мотор нема тежине. Он је у бестежинском стању. То је честица прашине.

— А снага?

— И најмањи инсект може га зауставити.

Свет Сјадристкога је — у

метност. Он с љубављу прича о свом стваралаштву. — Стално тежим да превазиђем оно што је већ начињено. Интересује ме само истраживање новог. Пронађење ме више не занима. А највише волим да радим рукама, само рукама, и то предмете који се тек под микроскопом могу видети. Мој тип мотора не може направити ниједна фабрика. За мене није ништа ситно што се може видети без микроскопа. Зрно пиринча — то је груб материјал, док зрно мака већ сврставам у ситне предмете.

А ситни предмети су неухватљиви. На њих све утиче, чак и топлота прстију. Једном сам на плочи размере 4 сантиметара изгубио детаљ мотора, па сам га два сата тражио и нисам га нашао. Могао сам да правим други.

Многи су сазнали за чудотворца — минијатуристу. Са свих страна стижу писма, а он није у стању да на њих одговара. Николај је написао две књиге. У једној је описао свој начин рада: како је

пробушио длаку и у њу заденуо ружу; како је направљено најмању виолину; како је створио музичку композицију „Огинскиј“ итд. Најмања виолина је хиљаду пута мања копија генијалног италијанског мајстора Страдиваријуса. У књизи је описан и како је начинио златан катанац, толико мален да би двадесет хиљада таквих стало у главу од жигице, а у зрно мака — четири стотине. А тај катанац има још и кључ...

Недавно је Николај добио признање катедре за очне болести Архангелског медицинског института. У њему се каже: „Налазимо да је ваш клинички држач за иглу који сте нам послали прикладнији од свих постојећих. Он се може корисно применити у широком медицинској пракси.“ Сјадристџ је начинио и многе друге металне детаље, за шта су му научници изражавали захвалност јер те су „ситнице“ кочиле решење важних научних проблема.

— СТО ПУТА САМ ТИ ВЕЋ КАЗАЛА ДА НЕ ХВАТАШ МАЛОГ ТАКО ЧВРСТО КАД ЈЕ НАСАПУЊЕН.

— СВАКОГ ТРЕНУТКА ТРЕБА ДА СТИГНЕ У КАНЦЕЛАРИЈУ — ОН СЕ ОБИЧНО ВОЗИ ОНИМ АУТОВУСОМ У 7.30 ЧАСОВА.

— ДЕЦО, БРЗО ОВАМО ДА ВИДИТЕ КАКО ВАМ ЈЕ ЛЕПЕ МОРСКЕ ЈЕЖЕВЕ ТАТА ДОНЕО!

ПИСМА СЕБИ

Тајна успеха у научном раду — сматрао је немачки хемичар П. Ерлих — састоји се у прецизној организацији посла. А организацију је он схватао на свој начин. Сваки задатак потчињенима научник је детаљно описао на листу хартије и затим га давао да се изврши. Исто тако он је постављао задатке и себи. А понекад, кад је анализа била веома важна Ерлих је затварао лист са задатком у коверат и — слао га сам себи преко поште.

ОВЦЕ УБИЛЕ ВУКА

У лето 1962. године недалеко од села Калмака, у Румунији, гладна вучица са вучићима усред бела дана ускочила је у тор с овцама. Повици чобана и лавез паса нису је уплашили. Овце су се у страху приблиле уз орава, ограда је под притиском попустила и срушила се, а овце су уплашене журнуле. У тору је остала само изгажена вучица.

— ОВДЕ У ГРАДУ УЗНЕМИРАВАЈУ НАС ЉУДИ. ПОД ШАТОРОМ ЋЕ СЕ МОЈ МУЖ БОЉЕ ОДМОРТИ.

ПРОНАЛАСЦИ ГОДИНЕ

Метал — изолатор!

Користећи у експериментима високе притиске, научници су дошли до врло интересантних резултата. Испоставило се да се неметали — како елементи тако и једињења — изложени врло високом притиску претварају у метале, а метали, насупрот њима, постају изолатори. На

пример, сумпор, фосфор, арсеник, јод и селен, при притиску од 500.000 атмосфера постају метали. Врло редак елемент итербијум при притиску од 20 хиљада атмосфера постаје метал, а на притиску од 20 до 40 хиљада атмосфера полупроводник, док се на притиску од преко 40 хиљада атмосфера опет претвара у метал. Израчунато је да се никл претвара у изолатор при притиску од 250 милиона атмосфера, а тек га притисак од 1.500 милиона атмосфера поново претвара у метал!

Робот у пољу

Једнога дана пољопривредни радник биће замењен машином — тврде стручњаци и као потврду за ову своју ми сао наводе да је аутоматизација већ данас продрла на поља и њиве.

Тако једна машина у Западној Немачкој бере боранију и у стању је да на овом послу замени око 50 радника. Челични прсти робота беру махуне. Махуне се заједно с лишћем спроводе на траци до одељена робота где се одвајају махуне од лишћа а затим сортирају према величини и спремају за конзервирање.

ОТВОРЕН

СЕВЕРНИ АРКТИЧКИ ПУТ

Ове године ће први пут бити отворен најкраћи поморски пут између пристаништа западне Европе и тихоокеанских лука преко Арктичког леденог круга. Ова пловидба обележиће почетак редовног транзитног транспорта преко северних морских путева. Путовање од Лондона до Јокохаме преко Северног пола биће краће за готово седам хиљада километара од пловидбе преко Суецког канала и Индијског океана. Упркос томе што ће бродови морати да успоре брзину, путовање ће трајати отприлике десет дана мање.

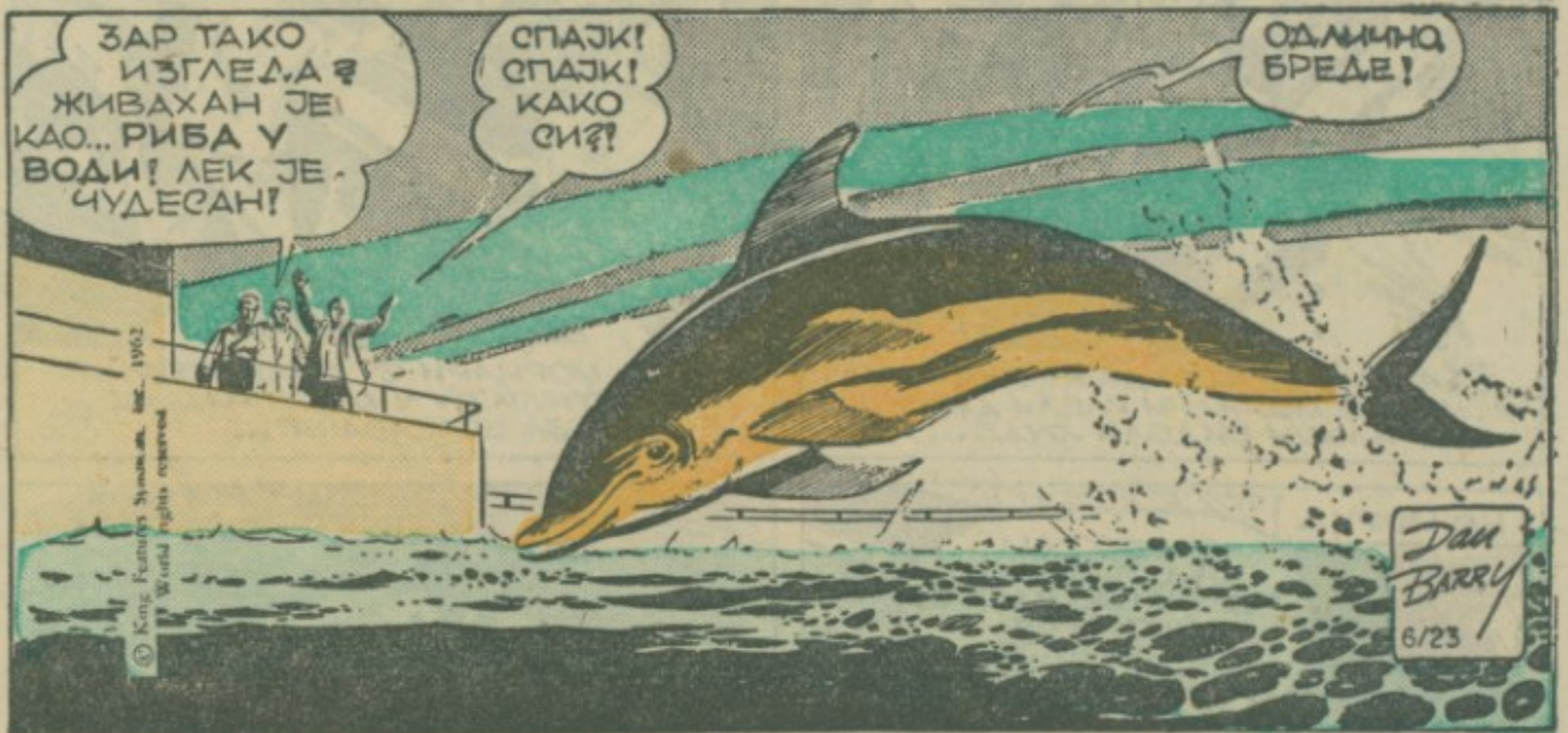
Овај велики успех у историји поморских веза између Атлантског и Тихог океана биће остварен захваљујући

моћним и савремено опремљеним совјетским ледоломцима. Снабдевени најновијим уређајима за радио-навигацију они ће отворити пут за бродове других земаља и служиће им као водичи у току читавог путовања. Захваљујући свом систему фототелеграфске контроле ови ледоломци ће у сваком тренутку располагати потпуним подацима о положају ледених санита. На целом северном путу совјетски стручњаци поставили су аутоматске радио-фарове који функционишу помоћу полупроводника.

Објављена је и једна велика књига са географским картама и хидрометеоролошким карактеристикама совјетских мора. Она је намењена поморцима других земаља.

Дан Барри ФЛАСХ

РЕЧ ИМАЈУ СТАТИСТИЧАРИ

Статистичари Холивуда тврде да највернију биоскопску публику чине дактилографичке књижевнице, тачније 90% америчких дактилографкиња иде у биоскоп најмање три пута недељно. После њих долазе продавачице у великим робним кућама, келнерице, раднице на бензинским станицама, такси шофери и лифт-биоскоп најмање три пута недељно.

30 ХИЉАДА РЕЧИ ДНЕВНО

Колико речи изговоримо у току једног дана? Најверније је да изговоримо око 30.000 речи дневно. Међутим, ако узмемо просек, та цифра износи 30.000 речи дневно. То даље значи да изговоримо просечно 150 речи у минути тј. 9.000 речи за један час.

ПОЛИТИКИН
ЗАБАВНИК

МАЛА
ГАЛЕРИЈА

КАО И У ПРОШЛОМ
КОНКУРСУ „ПОЛИТИ-
КИНОГ ЗАБАВНИКА“
ЗА НАЈБОЉИ ДЕЧЈИ
ЦРТЕЖ И ОВОГ ПУТА
РЕДАКЦИЈА ЛИСТА ЈЕ
ОДЛУЧИЛА ДА ОБЈА-
ВИ УСПЕЛЕ РАДОВЕ
И НАГРАДИ СВАКИ
ЦРТЕЖ СА ПО 2.000.—
СТАРИХ ДИНАРА.

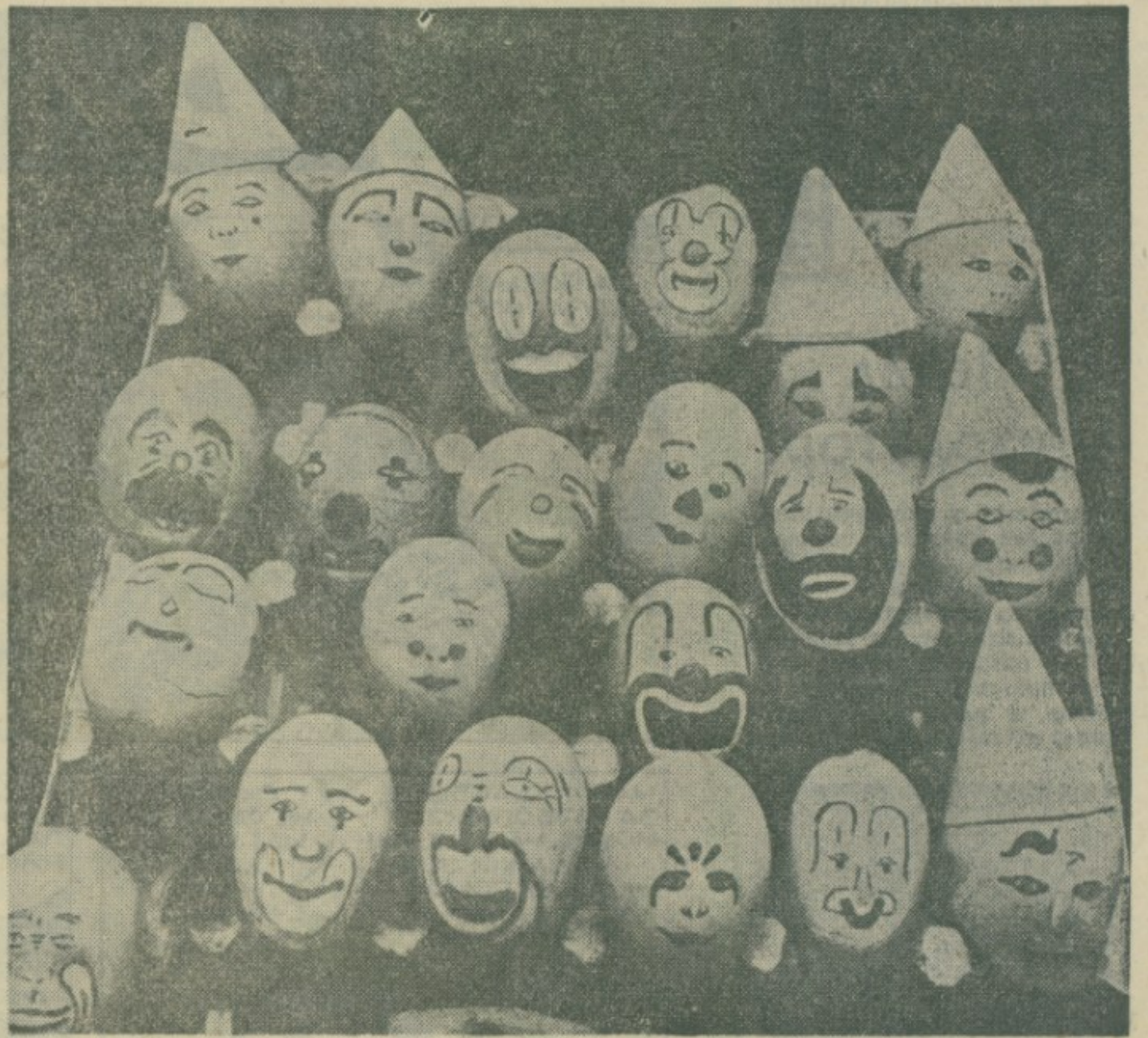

ЦРВЕНКАПА — рад Vere Рок-
сандић, ученице VIII разреда
Основне школе „Војвода Ми-
шић“, Београд

КРОМПИР НОС — ЗАКОНОМ ЗАШТИЋЕН

Маска је заштитни знак
сваког клоуна. Ни дво-
јица не смеју да упо-
тебе исту, јер она настаје
после студије личности и при-
пада само ономе који ју је
створио. Да би стварно било
тако и да не би дошло до пла-
гијата и имитација, Интерна-
ционални клуб циркуских
клоунова има своју јединствену
и оригиналну картотеку: на јајету испуњеном гипсом
тачно је забележена маска
сваког клоуна.

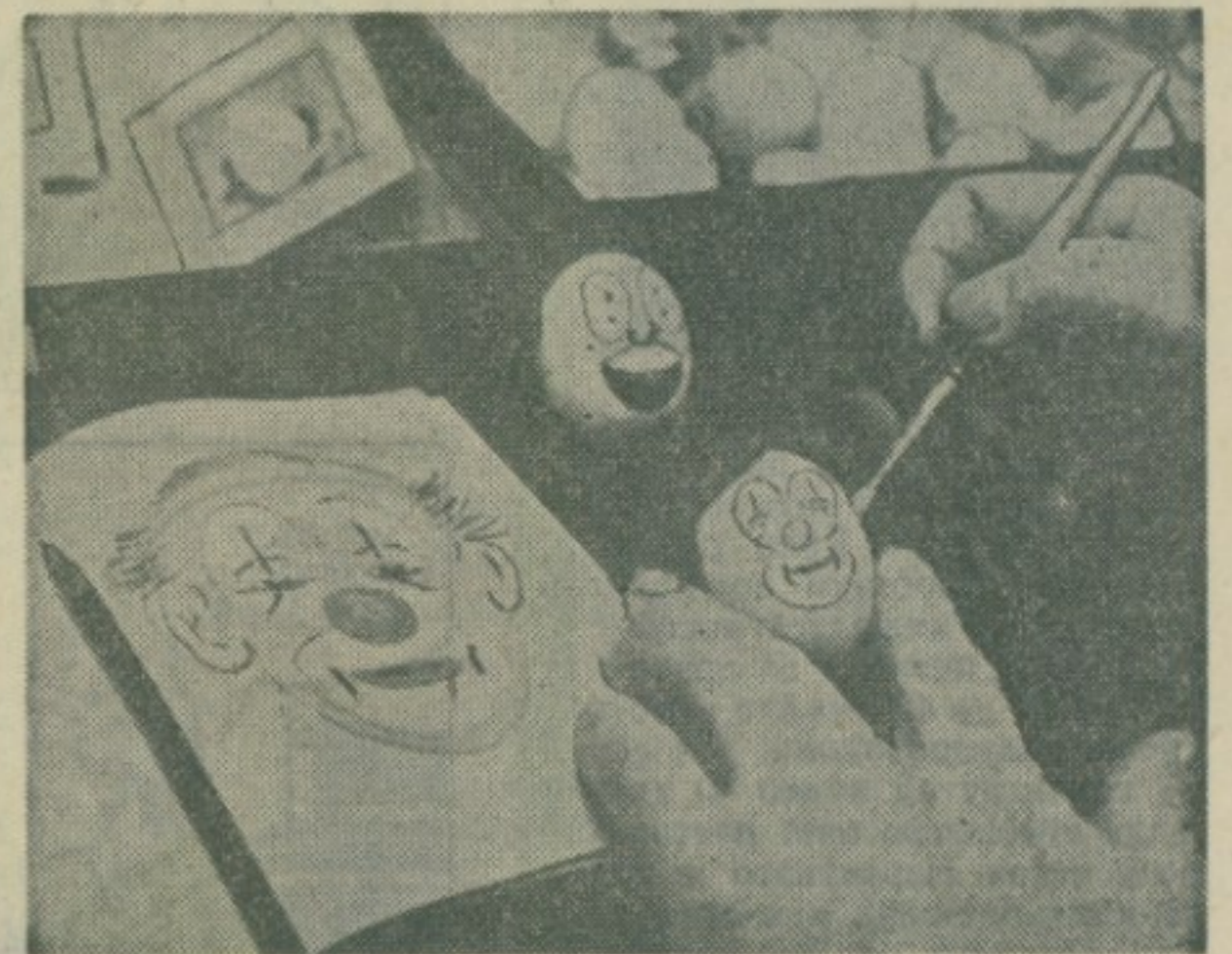
Кловнови свој рад сматрају
веома озбиљним и напорним
и сваки има своје специјалне
трикове и помоћна средства.
Зато они себе заштићују ре-
гистровањем у Интернацио-
нални клуб, којем шаљу опис
и цртеж своје маске, као и
попис предмета које употреб-
љавају. У клубу један умет-
ник маску преслика на јајце и
ставља је у картотеку. Уко-
лико неки клоуви пошаље сли-
ку маске која је већ регистро-
вана у картотеци, одмах га
обавесте да хитно мора да
изврши промену маске, пошто
таква већ постоји. До сада се
клоунови тих правила строго
придржавају, јер ниједан од
њих не жели да учини дру-
гом оно што ни сам не жели
да му се догоди.

НЕОБИЧНА КАРТОТЕКА

ОРИГИНАЛ И КОПИЈА

ПРЕСЛИКАВАЊЕ МАСКЕ

ПОСЕТА БОЛНИЦИ — рад Јозефине Шпанковић, ученице
Основне школе „Јоан Јовановић Змај“, Сремска Митровица

Авантуре ГОРДОНА ПИМА

ПО РОМАНУ
Е.А. ПОА

СВЕ ОД СИНТЕТИКЕ

Синтетичке материје про-
дире у све области индуст-
рије и данас се више не
може набројати шта се све од
њих прави и за шта се све
употребљавају.

На једној изложби недав-
но одржаној у Нирнбергу
приказани су модели модер-
них аутомобила од синтетич-
не масе. Једног дана они ће
јурити путевима израђеним
такође од синтетичне масе.
Ти путеви биће отпорни пре-
ма хладноћи, а ноћу ће свет-
лети.

Стубови крај путева, тако-
ђе од синтетичке материје,
светлеће ноћу и неће бити о-
пасности ако ауто налети на
такав стуб! Он ће се повити
и поново усправити.

Приказани су и бродови од
синтетичке материје, затим
подморнице, скије-саонице,
па чак и снег од синтетичне
материје!

ПУТНЕ СКУЛПТУРЕ

Пре извесног времена от-
ворена је у Паризу авангард-
на изложба под називом
„Модерна природа“. Између
осталих експоната пажњу
посетилаца привукле су и
скулптуре начињене од пла-
стичне материје које се по-
пут дечијих играчака могу
надувати. Љубитељи умет-
ности могу одсад да носе
своја омиљена дела чак и кад
крену на пут а да им она не
причињавају тешкоће због
величине јер се врло лако из-
дувавају и заузимају мини-
малан простор.

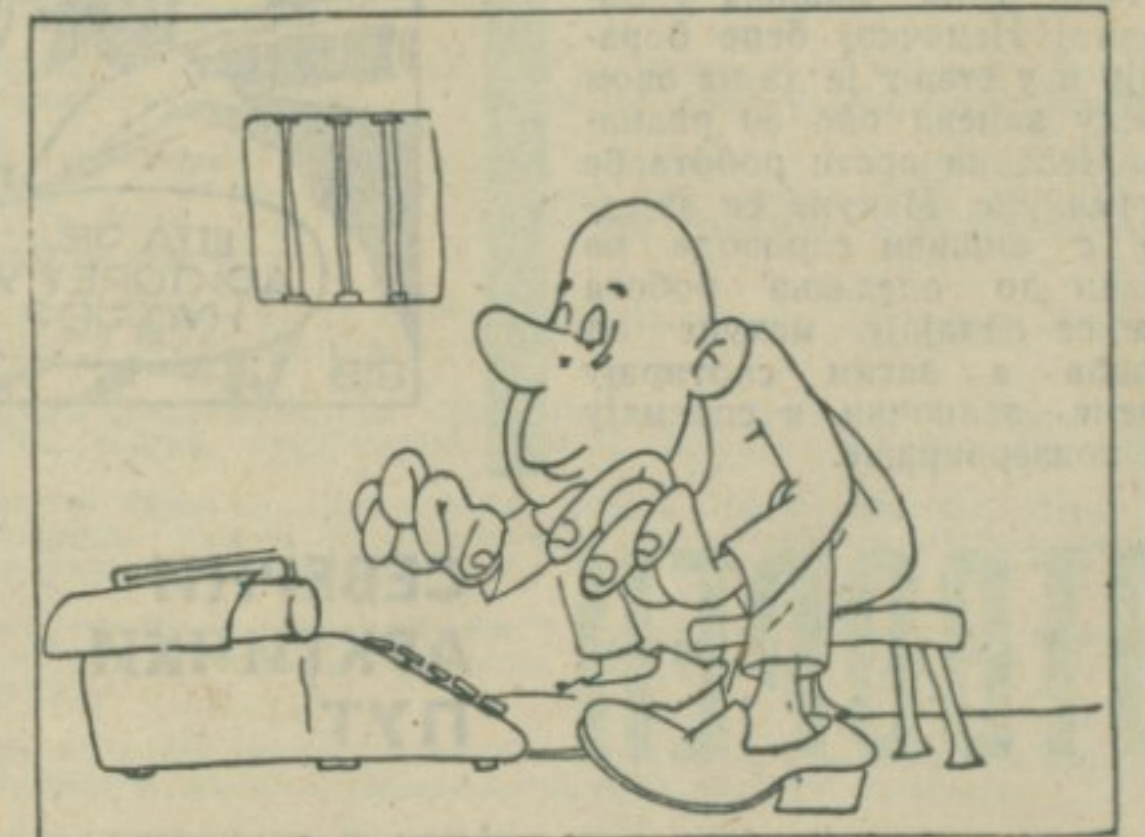
Кад крај није крај...

У Кептауну у Јужној Афри-
ци, Цими Потер назвала је
своје четрнаесто дете необич-
ним именом: Крај. Изгледа да
јој то ништа није помогло
јер се следеће године родио
и петнаесто. Оно је добило
име „Пост-скриптур“.

СВАКИ ЈЕ ПОЧЕТАК ТЕЖАК

Непредвидљиви су путеви који воде у литературу.
Они често бивају кривудасти и трновити. Тео Карс,
на пример, узјахао је Пегазу у тамници. Тамо се на-
лази због фалсификата вредносних папира и штед-
них књижица, јер је, користећи тај облик стваралаш-
тва, зарадио 178 хиљада гулдена.

Тео Карс је практичан човек. Схвативши да од
сада не може да се користи извором прихода на који
је навикао, одлучио је да се преквалификује на књи-
жевно стваралаштво. И тако је настала књига која
се зове „Фалсификатори“. Књигу је издао једно хо-

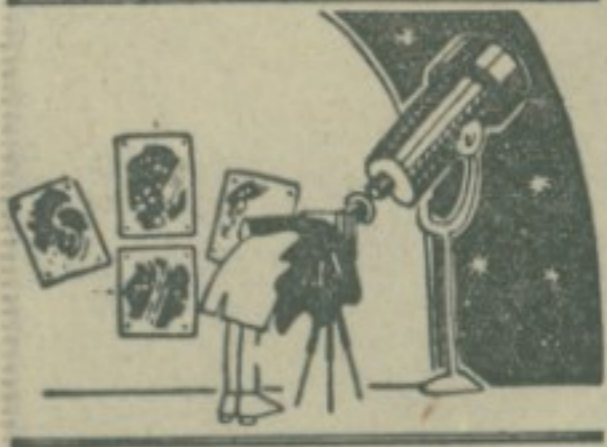
ландско издавачко предузеће, На корицама, које је
опремио амстердамски уметник Фриц Ступман, на-
лази се фото-копија штедне књижице, а изнад ње су
одштампани име аутора и назив књиге.

Тео Карс је написао солидан приручник за фал-
сификаторе. Он читаоцима несребично и штедро из-
носи своје богато искуство. Велика пажња у књизи
је посвећена разноврсним тешкоћама на које је на-
лазио при штампању фалсификата. За шест и по гул-
дена, колико стаје књига, сваки фалсификатор почет-
ник може да добије мноштво савета од непроцењиве
вредности.

Холандска штампа навелико је прокоментарисала
појаву Карсовог књижевног првенца. „Колико је ме-
ни познато — пише књижевни критичар листа — у
Холандији се још никада није догодило да човек који
је извршио крупан преступ у току издржавања казне
штампа књигу у којој подробно прича о томе како је
он то управо радио“.

Никада се није догодило. Сад се десило. Сваки
је почетак тежак.

МАЛИ КАЛЕИДОСКОП

Током неколико векова астрономи су могли да виде кроз телескоп само црно-белу слику васионе. Тек се са открићем суперосетљивих фото-материја испоставило да је космос обојеа — као дуга. Тако сазвезђе Рак изгледа као плавичаста сумаглица кроз коју промичу јарке црвенонаранџасте пруге. Интензивност светлости која долази из далеких светова толико је мала да су боје космоса невидљиве за голо људско око.

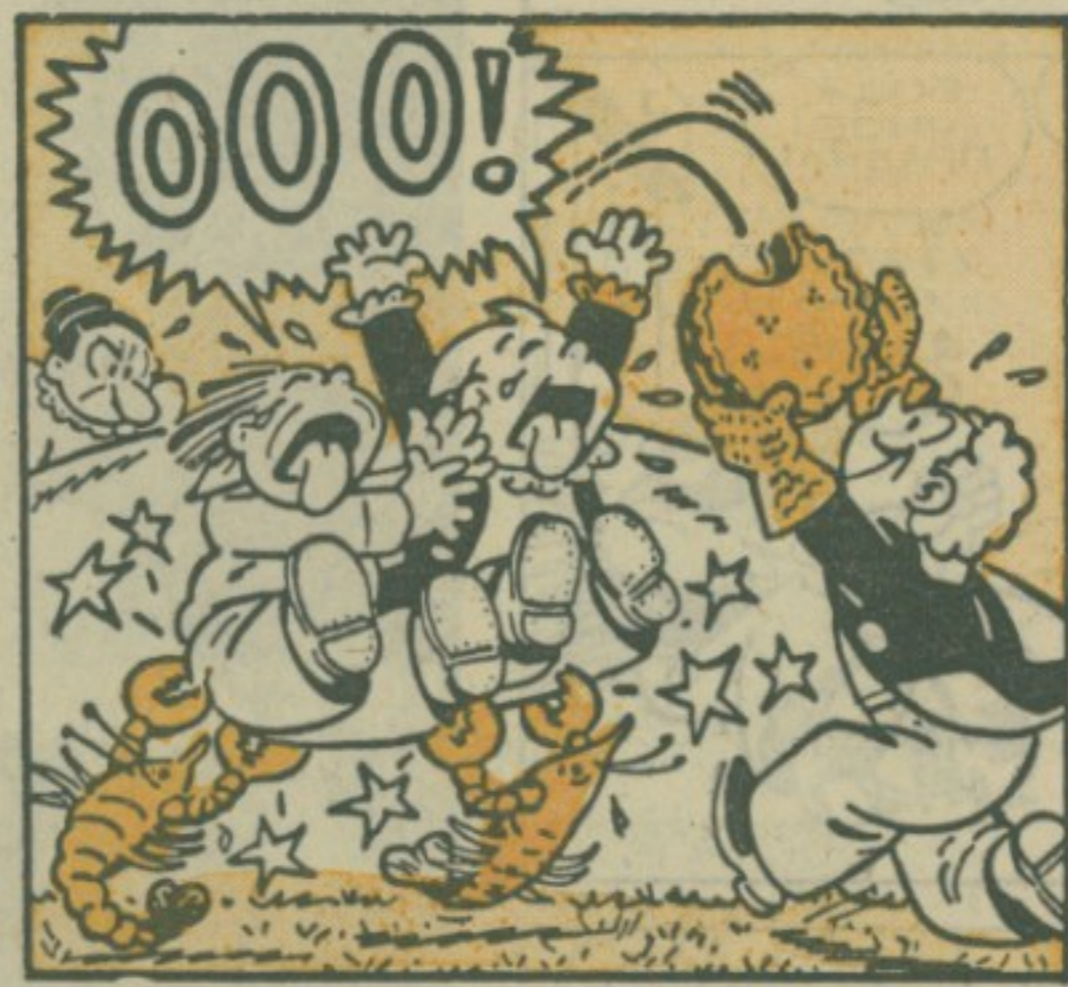
У Ватикану постоји традиција да новонабрани римски папа дарује сваком кардиналу свој портрет. Раније су портрете израђивали сликари и то је стајало поприлично новца.

Папа Павле VI решио је да искористи услуге фотографа. Сад он кардиналима поклања своју увеличану фотографију у боји а они су дужни да код сликара наруче папин портрет — према фотографији. И наравно, за своје паре.

У једном ианостраном фото-клубу његови чланови издресирали су мачку да им позира. Мачка је толико заволеда то фотографисање да чим види фото-апарат на ставивама, одмах скаче на сточић и заузима позу за „сликање“.

Тајна љубави према фотографисању? Као награду мачка добија повеће парче рибе.

ПРИЧА ИЗ БРАЗИЛА

МАЈМУНИЈАДА

3 астао сам пред радњицом старог Педра где су се увек окупљали прљава деца и одрасли. Педро је био познат по томе што је увек био спреман да прича о догађајима које је, наводно, сам доживео... Али, ко зна. Данас је сигурно постоји пут причао своју „мајмунијаду“:

— Било је то веома давно, кад код нас није било тако лепих, великих градова и радњи, а ми смо више торбарии него трговали. Носили смо робу на леђима, превалујући велике раздаљине, само да би је продали. Тако сам једанпут кренуо њатоварен

шареним шеширима од платна и сламе с намером да их продам у местима која су лежала поред велике дунгле. Било је веома спарно и када сам угледао једно гранато стабло на рубу шуме, нисам могао одолети, положио сам робу поред себе, легао у хла љовину, шешир навучао на очи и слатко задремао.

Кад сам се пробудио, поглед ми је одмах пао на крошње високог дрвећа, и тада спазих... многобројне мајмуне који су чудно изгледали. Њихове чупаве главе биле су смешно украшене мојом робом — мојим шеширима. Једна ме је мајмуница кокетно гле-

дала испод обода црвеног шешира, који је био украшен перјем, док је један огроман мајмун строго посматрао своју околину испод славног шешира. Лично је на каквог пословног човека, само му је недостајала дебела цигара.

Схватио сам свој проложај. Ови чупави мајмуни дограбили су ми цео иметак а ја им ништа нисам могао. Ипак, пробао сам. Почео сам да вичем и псујем, а они су ме посматрали с великим интересовањем. Да покушам да се верем уз дрвеће и дохватим

квоје шешире? Па ниједан мајмун ме не би захвесао. Немоћан у свом бесу, стргнуо сам шешир с главе и бацно га на земљу проклињући судбину. И тада се десиле чудне... мајмуни сав скидоше шешире и бацше их на земљу. Изненађен и срећан брзо сам покушио своју робу док се мајмуни нису предомислили. Роба је била мало пригњечена, али сам је ипак сву продао, додуше уз мали попуст!

Деца су слушала отворених уста, напетом, како су многи од њих „мајмунијаду“ чула већ богзна колико пута, а Педро се окрену и уђе у радњицу, али пре тога значајно наметну...

ПОПАЈ

ЏУЛИ КРИСТИ

Родила се у Асаму у Индији, где је њен отац имао плантажу чаја. Послали су је у Енглеску на школовање, а она је кад је имала 16 година прешла у Париз да би студирала историју уметности. Затим се поново вратила у Енглеску где је три године студирала драмску уметност. Кад је дипломирала, кренула је са једном мањом групом глумаца на турнеју. Истакла се у телевизијским драмама а затим је следила главна улога у играном филму „Лажљивац Били“. Филм је доживео велики успех и продуценти су почели да се интересују за младу, скромну и озбиљну глумицу. Кад је Дејви Лин почео да тражи ко ће играти главну женску улогу у филму „Доктор Живаго“ настала је права трка. Многе славне глумице желеле су да добију ову улогу. Међутим, Лин се није двоумио, сетио се Џули Кристи из филма „Лажљивац Били“, позвао је на пробу и изабрао без преомишљања за улогу

У УЛОЗИ ЛАРЕ
СА ОСКАРОМ ВЕРНЕРОМ У „ФАРЕНХАЈТУ 451“

Ларе. Џули се прославила и у филмовима „Касиди“ и „Дарлинг“ али је ипак као Лара постигла највећи успех тако да се после тога није могла да одбрани од понуда. Последњу сјајну улогу дала је у „Фаренхајту 451“, где игра са глумцем Оскаром Вернером, иначе познатим по ванредној улози у филму „Брод лудака“, где је играо немачког лекара.

Џули Кристи је остала скромна девојка. Своје слободно време проводи у музејима и галеријама. Станује у једнособном стану пуном слика и добрих књига између којих готово неприметно стоји статуа Оскара.

Највише од свега Џули воли да кува. Она скупља разне куварске рецепте и онда кад има времена кува. Мрзи гужву која се ствара око познатих глумаца и, како сама тврди, некада би најрадије побегла тамо где је не познају. Своје улоге учи пажљиво и дуго, све дотле док не осети да јој „пристаје као рукавица“. Управо сада снима „По страни од гужве“ и режисер Шлезингер очекује све најбоље.

НЕК ПРОБА КО СМЕ!

Бербери Индије и Пакистана стари су противници а супарништво решавају одржавањем екипних и појединачних такмичења једном годишње. Победник је онај ко издржи дуже у непрекидном бријању. Овогодишње такмичење одржано је у Раахастану. Победник је био Чундра Гопал, који је морао и против своје воље да престане после два дана јер нико од присутних није желео да га брије берберин коме руке дрхте од исцрпљености.

НАЈСТАРИЈА ПАСТРМКА НА СВЕТУ

Лондонски „Дејли телеграф“ јавља да је, по њиховом мишљењу угинула најстарија пастрмка на свету. Наиме, рибари из места Фиснеса у Норвешкој ухватили су једну пастрмку 1936. године када је била стара четири године и обележили је. Риба је живела слободно у једном делу реке који је био ограђен. У пролеће ове године риба је угинула, живела је готово 35 година што је необично дуг век за рибе.

Књиге — новац

У Амстердаму постоји трговина дечје одеће у којој се купљене ствари могу да плате и школским књигама, под условом да су добро очуване. Књиге се у истој радњи продају другој деци, упола јефтине од њихове првобитне цене.

Уређује: Паја Патак

Ква Ква!

Убивствено игра

Шиља уобразио да има дара за глуму и пријавио се на аудицију. Пошто га је стрпљиво слушао док је глумио Хамлета, председник испитне комисије му иронично рече: — Велико вам хвала, младићу. Вања глума ми је помогла да разумем Шекспира и разлоге који су навели Офелију да изврши самоубиство.

Ко је први почео?

Полагао Шиља државни испит и професор из географије напразно се на њега на почео да га гњави те овим, те оним питањем. На крају га упита: — Знате ли можда колико је дубока река Темза? — Свакако, само хоћете ли ми рећи испод ког њеног моста? — снађе се Шиља.

Познаје он њега

У друштву се нове разговора о томе како су данашња

деца све више. Тако Шиља наводи статистичке податке и каже:

— Данас на сваких две стотине људи долази по један висок 1.90 метар.

— Ја га знам! — упаде му Паја у реч, — То је онај што у биоскопу седи испред мене.

Испод ног моста

Паја Патак изударао свог сестрића Влају и овај сав уплакан отишао да се пожали Пајиној мајци:

— Бако, да ли је и ујка Паја добијао батине од свог оца?

— Јесте, душо.

— А његов отац од свог оца?

— И он.

— А његов деда?

— И он, а што те то толико интересује — чуди се бака.

— Интересује ме само ко је први почео овај глупави лавор о томе како су данашња нац батина.

ЧУВАЈ СЕ СЕЊСКЕ РУКЕ

ПО РОМАНУ А. ШЕНОЕ
ЦРТА Ћ. ЛОБАЧЕВ

ЈУНАЦИ! ПРОКЛЕТ ОНАЈ МЕЂУ НАМА КОЈИ НЕ БРАНИ ДОМ ОД ИЗДАЈЕ, НАРОД ОД НЕВОЉЕ! ОСВЕТА ВЕНЕЦИЈИ!

ОСВЕТА ВЕНЕЦИЈИ!

СА ЖАЛА СЕ ОТИСНУШЕ БАРКЕ И ЗАПЛОВИШЕ У МОК...

ТО ЈЕ ЛАЂА КОЈА ЈЕ НАПАЛА НАШУ БАРКУ!

СПУСТИ ЈЕДРО! НА ВЕСЛА! ТИХО...

НЕЧУЈНО ПРИБОШЕ УСКОЦИ БРОДУ. СТРАЖАР НИЈЕ НИ СТИГАО ДА СХВАТИ ШТА СЕ ДЕШАВА.

ПОЛА ЧАСА КАСНИЈЕ...

ЧУВАЈ СЕ СЕЊСКЕ РУКЕ!

ХОЋЕ ЛИ ПОБЕДИТИ »ШАМПИОНИ КАМЕНОГ ДОБА«

Припремајући се за Олимпијске игре у Мексику, тренери и спортски радници неких земаља дали су се у реално тражење... талента. Где? На пример, у пустињи Чихуахуа (то је забачен крај Мексика) где живе „људи каменог доба“. Да, да. Племена Индијанаца Тарахумара заиста живе потпуно исто као и пренесторијски људи: станују у пећинама, користе се каменом секирама, ножевима, лову помоћу лука.

Тренери су развишљали: ако ти људи воде такав начин живота, они морају бити врло снажни и издржљиви. Вероватно ће се међу њима наћи много младих људи који би могли да се у снази и вештини супротставе шампионима.

Ови Индијанци су стварно изузетно издржљиви. Они често организују међу собом такмичења у трчању на десетине километара. Ни време, ни оштре падине за

њих не представљају препреку. За време утакмице вођа екипе гони пред собом малу дрвену лопту, гурајући је босом ногом. И њега није лако престићи.

— Ех, да имамо такве тркаче на дуге стазе — уздишу тренери. — Сигурно бисмо победили.

Јесу ли у овом случају оправдане наде које тренери полажу у шампионе каменог доба? Јер, слични подухвати на ранијим олимпијским играма нису донели успех. Сетимо се да су Мексиканци 1932. године у Лос Анђелесу у своју маратонску екипу укључили и два Индијанца из племена Тарахумара. Један од њих, младић по имену Банос одмах је развио велику брзину и избио на чело. Таквим темпом претрчао је око шест километара, затим је почео да заостаје да би на циљ стигао међу последњима. Други тркач такође није имао успеха.

Посматрања су показала да „шампиони каменог доба“ могу да претрче огромна растојања, али њихова брзина не прелази 8—9 километара на час. То је много мање од брзине данашњег спортисте који се такмичи у брзом хо-

дању и који је у стању да превали и 15 км/час. А маратонац?! Он трчи брзином која достиже 20 км на час. Спортисти могу да буду спокони. Индијанци из племена Тарахумара за њих нису озбиљни противници.

Каква је то организација Свејтлинг-клуб? Она је млада, али не по свом саставу. Основана је у Стокхолму у априлу ове године. Чланови клуба су углавном најбољи стонотениски играчи из многих земаља, они који су пре 10, 20 или 30 година први пут излазили на међународну арену. Сада су они тренери или руководиоци екипа.

На челу клуба стоји двадесет један спортиста. Број је симболичан и одговара броју поена у једном сету стонотениса.

Председник клуба је Енглеz Виктор Варна, власник двадесет једне златне медаље на светским првенствима. Потпредседник је Јапанац Осиро Огимура, који у својој збирци има тринаест медаља са светских првенстава. Секретар је Југословен Жарко Долинар, носилац златне медаље у мушким паровима 1954. године. Благајник је Хуго Урчети (45 пута првак Швајцарске). Чланови секретаријата су др Мориц, немачки играч из година од 1934. до 1951, вишеструки првак Шведске Бенгт Грив и чехословачки играч Иван Андреадис, који је престао да игра пре четири

године, а сада је тренер презентације. Пријем у чланство врши се само једногласно. Клуб ће се састајати сваке

коме да се додели награда за најбоље спортско понашање. Уз помоћ прикупљеног новца клуб ће позивати на најзначајнија такмичења бивше све-

Свејтлинг клуб

Догодило се на двадесет деветом светском шампионату света у стонотенису у Стокхолму, априла 1967. године. Играју првак СССР Гомозков и вишеструки првак Европе Швеђанин Јохансон. После војства совјетског спортисте у сетовима са 2:0 и код стања 19:19 у трећем сету лопта се нашла на половини Гомозкова. Нико од судија није обратио пажњу да лопта није ударила у саму ивицу стола, него са стране. Показано је стање 20:19 у корист Швеђанина.

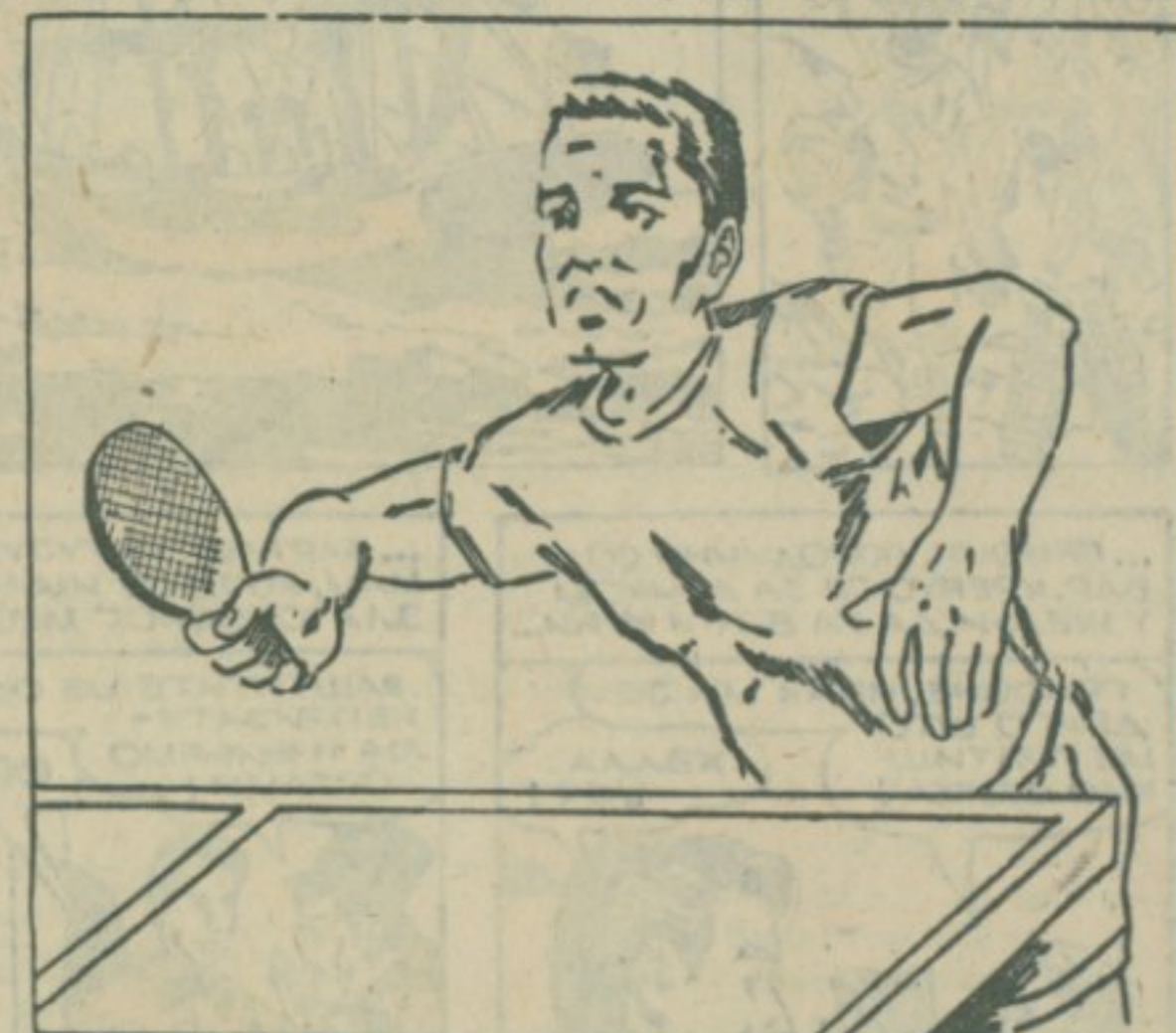
Најбоље би било да је лопта проглашена као спорна и да се поново играло. Али Јохансон је сам пришао судијама и затражио да резултат буде 20:19 у корист Гомозкова. После тога Швеђанин је изгубио трећи сет и сусрет је био завршен.

Новинари су високо оценили овај гест. Јохансон је увек био јак у игри, али је остао јак и у поразу. А да ли су то учинили само новинари? Не. И Свејтлинг-клуб је једногласно одлучио да Јохансону додели специјалну награду за „дентлменство“ у игри. Швеђанин је добио на дар филмску камеру.

Каква је то организација Свејтлинг-клуб? Она је млада, али не по свом саставу. Основана је у Стокхолму у априлу ове године. Чланови клуба су углавном најбољи стонотениски играчи из многих земаља, они који су пре 10, 20 или 30 година први пут излазили на међународну арену. Сада су они тренери или руководиоци екипа.

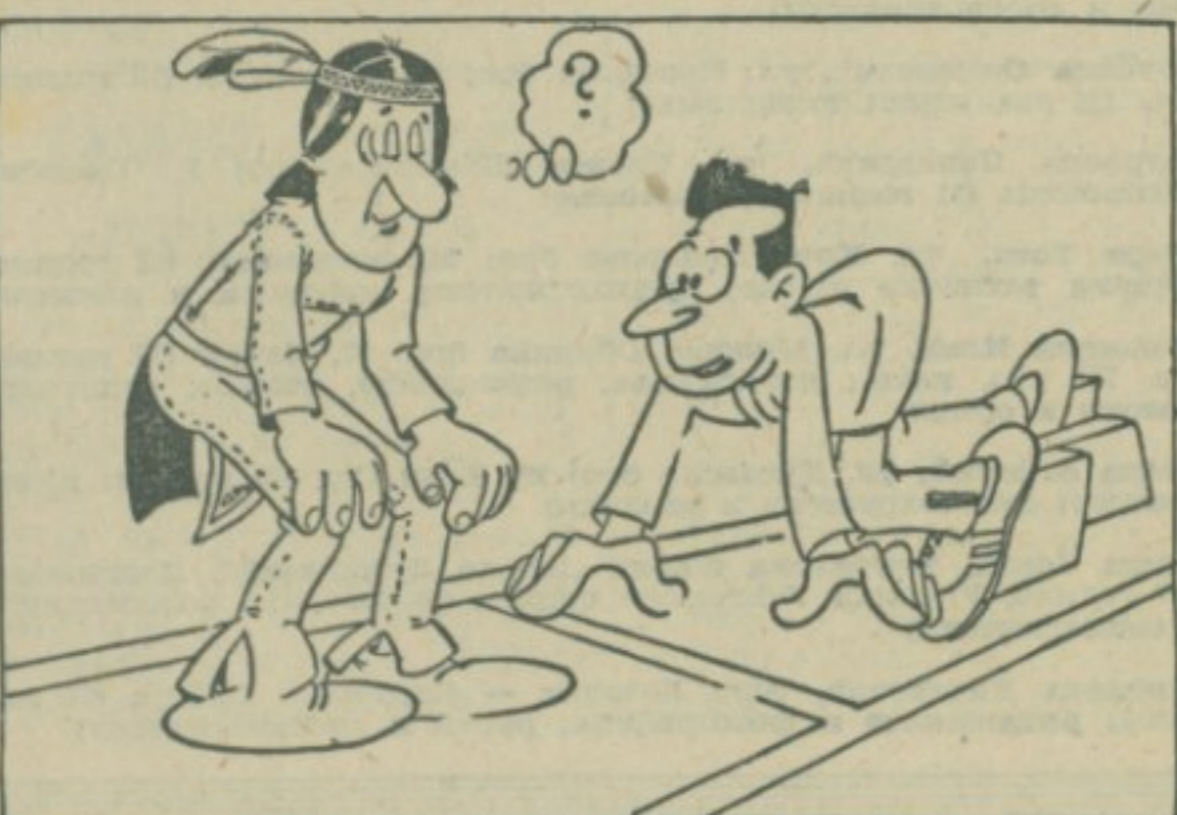
На челу клуба стоји двадесет један спортиста. Број је симболичан и одговара броју поена у једном сету стонотениса.

Председник клуба је Енглеz Виктор Варна, власник двадесет једне златне медаље на светским првенствима. Потпредседник је Јапанац Осиро Огимура, који у својој збирци има тринаест медаља са светских првенстава. Секретар је Југословен Жарко Долинар, носилац златне медаље у мушким паровима 1954. године. Благајник је Хуго Урчети (45 пута првак Швајцарске). Чланови секретаријата су др Мориц, немачки играч из година од 1934. до 1951, вишеструки првак Шведске Бенгт Грив и чехословачки играч Иван Андреадис, који је престао да игра пре четири

године за време светских првенстава у стонотенису. На њима ће клуб организовати турнире ветерана и на годишњој скупштини одлучиваће

ске прваке, којима материјално стање то не дозвољава. Ипак, главни циљ клуба је пропагирање духа часне спортске борбе међу младима.

ЗАНИМЉИВОСТИ СА ХИПОДРОМА

У земљама где коњске трке имају традицију, оне су одувек привлачиле и одрасле и децу. Доносимо неколико нај... нај... вести из тог спорта.

О Највећа цена плаћена икад за једног пастува — био је то коњ Нашуа из САД — износила је 251.000 долара.

О Најлакши цокеј био је Кичнер: кад је 1944. године освојио Честер куп, имао је само 22,2 килограма.

О Најбоље грлио био је свакако коњ Кингсем, ојдрб-

љен 1874. године, који је победо у 64 узастопне трке.

О Најбољи цокеј, вероватно, је био Џони Лонгден из Америке, који је у току своје цокејске каријере, 1927—1962. године, победио 5.600 пута.

О Најдужи тркачки коњ — 1,83 метра — био је Амбергрис, ојдрбљен 1873. године.

О Највећи добитак — 1,7 милиона франака — у једној трци донео је коњ Бон Мот у трци „Тријумфална капија“.

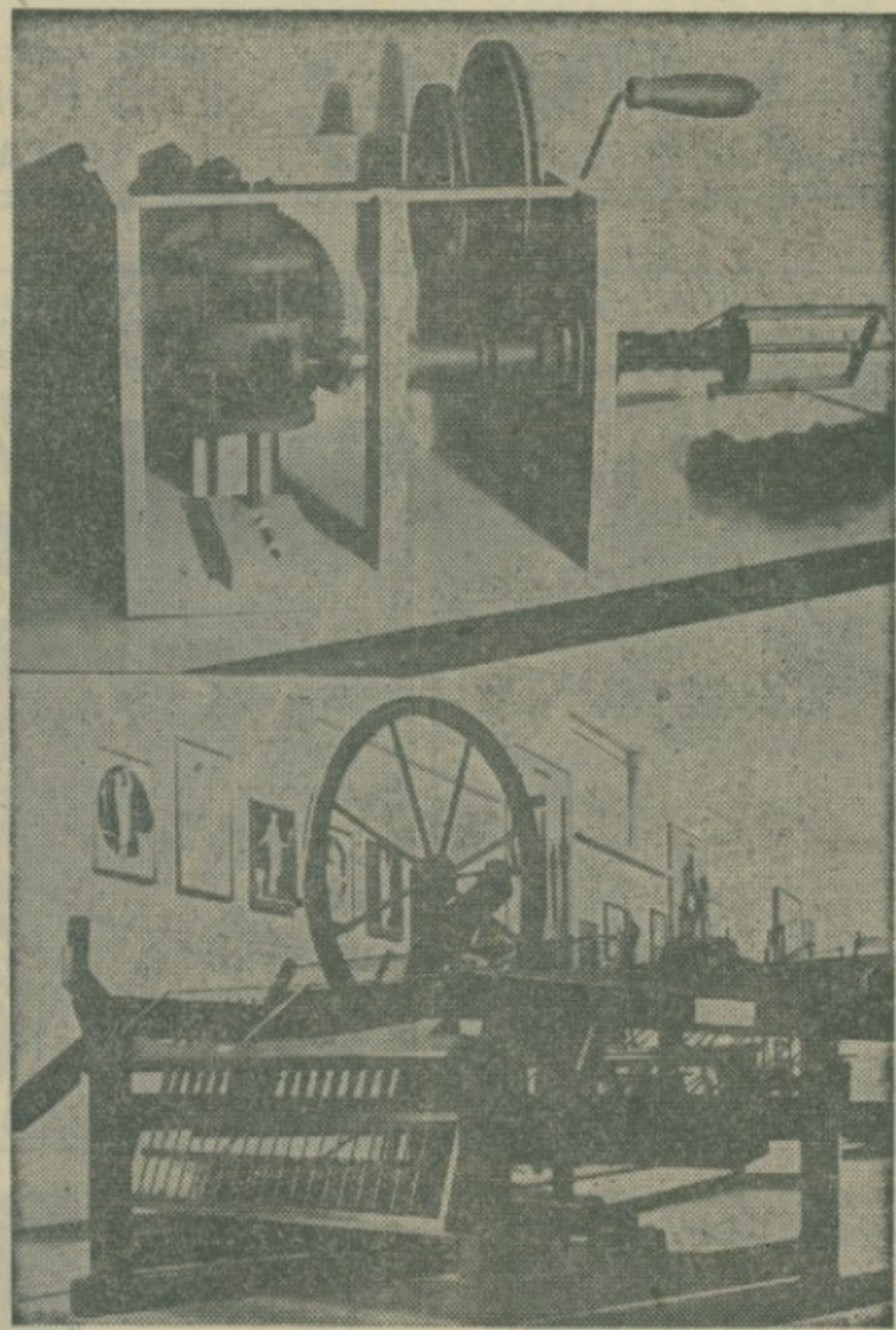
ЛЕОНАРДОВА МАШИНА

Дрвену машину за предеље измислио је први Леонардо да Винчи. Сада је модел те машине поново израђен према прецизној скици која се сачувала до данашњег дана. Модел се налази у текстилом музеју у Нојминстеру (Западна Немачка).

Овим изумом Леонардо је био око 300 година пре свог времена.

У овом музеју налази се и копија познате машине „пунит Цени“. То је прва машина за предење која је радла са осам вретена. Машину је израдио Енглес Цем Хејрефе.

МОДЕЛ МАШИНЕ ЗА ПРЕДЕЉЕ ИЗРАЂЕН ПРЕМА ЛЕОНАРДОВОЈ СКИЦИ (горе) И ХАЈГРЕСОВА МАШИНА (доле)

ЗАШТИТИТИ РЕТКЕ ПТИЦЕ

Уговор између владе САД и једне компаније за експлоатацију нафте у Калифорнији предвиђа и ову одредбу:

„Свако бушење се мора одмах обуставити ако у кругу од половине миље женка кондора снесе јаје“. Ова мера уводи се ради спречавања даљег истребљења калифорнијских кондора чији број је сведен на свега 60 примерака. Од свих птица на свету кондор има највећи распон крила — 3.20 метра. Индијанци су их уништавали подносећи их на жртву своје божанству, после њих без милости су их убијали копачи влата који су у перју кондора скривали нађено злато. Осим тога и затровано месо бацано као мамац за уништавање вукова и пума допринело је смртности ове ретке врсте крилатих становника Калифорније.

Тисна читалаца

- Јованка Абрамовић, ул. Браће Пољаконића број 1/VI, Крагујевац (15 година, дописивање)
- Јовица Петковић, Савино код Ниша (разгледнице и марке, српскохрватски и руски)
- Горца Милошевић, Паруновац број 17, Крушевац (16 година, дописивање)
- Милејана Спасић, Паруновац 7, Крушевац (16 година, дописивање)
- Мирислава Раковић, ул. Ивана Мислудиновића број 26, Бачко Добро Поље (разгледнице, фотографије глумца и певача, плоче, српскохрватски и руски језик)
- Радован Мушибашић, Трг Благоја Паровића број 4, Невесиње (15 година, спорт, биг-музика; српскохрватски, руски и енглески)
- Шехадин Красић, ВП 5976/П, Сплит (23 година; разгледнице, музика)
- Темал Смаић, ВП 5976/П Сплит (20 година; разгледнице, музика)
- Халма Кадрић, ВП 5976/П, Сплит (18 година; разгледнице, музика)
- Братислав Јанковић, Мали Извор, п. Менићето, СР Србија (18 година; српскохрватски, руски и немачки)
- Радмила Тарановић, ул. Војке Козомарића број 17, Крагујевац (маркице, фотографије филмских глумца; српскохрватски и руски)
- Ђуљанга Табаку, ул. Радована Вуковића број 23, Пећ, Космет (разгледнице; певање; швајцарски, српскохрватски, турски, француски језик)
- Милко Душина, ул. Милоша Понерића број 34, Београд (16 година; марке, разгледнице; српскохрватски и енглески)
- Славица Ворсављевић, ул. Југословенска 30-а, Суботица (14 година; салвете, фотографије домаћих и страних певача; забавна музика; српскохрватски)
- Ката Корпонаш, ул. Југословенска 26, Суботица (13 година; плоче, и фотографије страних певача и глумаца; српскохрватски) Сулејман Бишпај, ул. Крајишка 3, Босанска Дубица (17 година; италијански, француски, стари новаци, марке и разгледнице; руски, српскохрватски, немачки и чешки језик)
- Ђуро Бућин, ул. Кате Дубовић број 44, Загреб (16 година; спорт, музика)
- Лепосја Милић, ул. Велики Велем број 30, Кикинда (разгледнице и фотографије глумца)
- Миливој Фалшивић, ул. Фрушкогорска 30, Вршац (разгледнице, марке и значке)
- Dorina Mosanu, com. Salchinez Nr. 234, Raion Sînnicolaul Mare, Reg. Banat, R. S. Romania (17 година; размена разгледница)
- Мирислава Петровић, ул. Моше Пијаде број 8, Смедереве (14 година; разгледнице, маркице; српскохрватски, немачки)
- Љубица Кецоновић, Зеток код Вељког Поља (разгледнице, биг-музика)
- Љубица Латинац, гимназија „Динко Шимуновић“, Сив — Сплит (17 година; разгледнице, ВИС-е, фотографије певача и народне ношње, аутограме)
- Смиља Латинац, зван. „Динко Шимуновић“, Сив — Сплит (разгледнице, аутограме)
- Nicoletta Joneski, Piata Avram — Jancu br. 5/6, ap. 8 et II, Arad, R. S. Romania (18 година, дописивање)
- Jonei Bracoin, Piata Avram Jancu br. 5/8, ap. 7 et II, Arad, R. S. Romania (18 година; дописивање)
- Boiana Baitrin, str. Agentie Sener Nr. 36, Oras: Sînnicolaul — Mare, Reg: Banat, R. S. Romania (фотографисање)
- Васкр Ајановић, ул. Стевана Вулајића број 18, Ваља Лука (16 година; марке, разгледнице и српски новаци)
- Лена Петковић, ул. Раде Коцара број 60, Београд (фотографисање)
- Марко Балаж, В. П. 5976/5, Загреб (16 година; дописивање с кришњарима и кришњарицама)
- Небојна Родрић, ул. Лазе Лазаревића, Шабац (18 година; маркице, разгледнице; српскохрватски, француски и енглески)
- Кристина Мошо, ул. Фрушкогорска број 1, Футог (15 година, уч. VIII разреда; биг и забавна музика, разгледнице; српскохрватски и руски)
- Nikola Baal, 5031 Ober Roden, Ludwig Uhland Str. 30, Deutschland (дописивање ради одржавања везе са домоваком)
- Agim Sevinc, Turgut Bezirgan Mah, Doganel Rasit Sok Nr. 94-A Edirne, Turkiye (ученик гимназије; марке и разгледнице; српскохрватски)
- Милорад Стојић, Вишњица број 63, Београд (19 година, ученик комјунско-техничке школе у Раковици; спорт, књижевност, филм)
- Рајко Триновић, Ново насеље, павиљон 36, Рибњац III (код Београда) (дописивање с читаоцима који знају какву лезу легенду о Марку Краљевићу и Милошу обилићу, заузврат дајем најлепше разгледнице)
- Славица Вржић, ул. 18 октобар 19/8, Пожаревац (11 година; дописивање с другарицама из СССР)
- Алфреда Гавриловић, ул. Орловић Павла, Волатић — Мачва (18 година; марке, разгледнице, фотос глумца; забавна музика)
- Радослав Кудовић, грађ. техни. школа „Нико Нестор“, Сирта (15 година, ученик II године грађ. техни. школе; дописивање; српскохрватски и руски)
- Раде Степановић, Дом ученика у привреди „Артем“, Крагујевац (16 година, ученик у привреди; дописивање; руски, српскохрватски)
- Злата Алексић, ул. Маршала Тита број 192-а, Ђивљане (17 година; дописивање; салвете, разгледнице, фотографије глумца)
- Зорница Дангубић, ул. Владимира Гајловића број 25, Београд (16 година, уч. II раз. гимназ.; дописивање с другарицама; енглески и српскохрватски)
- Љубица Стојановић, ул. Калидија број 23, Крушевац (16 година; уч. III раз. гимназ.; дописивање)
- Ђурица Павићевић, ул. Тараса Шевченка број 5, Сремска Митровица (11 година; дописивање)
- Фери Тотк, ул. Коче Коларова број 34, Зрењанин (17 година, ученик техничке школе; српскохрватски, мађарски и немачки)
- Лепосја Милић, ул. Милоша Обилића број 87, Чачак (17 година, уч. III раз. гимназ.; дописивање, разгледнице, значке; српскохрватски и руски)
- Јасна Алексић, ул. Дунавска број 26, Нови Сад (16 година; дописивање; српскохрватски и немачки)
- Драга Јовић, учитељска школа „Велко Дугошевић“, Пожаревац (17 година, Ученица Учитељске школе; филателија, разгледнице, српскохрватски)
- Клеанка Чолаковић, село Лозовик — Сарајини, Србија (17 година; разгледнице и фотографије; руски и српскохрватски)

WALT DISNEY'S ПОТЕРА ЗА ЗЛАТОМ

ГОДИНЕ 1848. ДОЛИНУ САКРАМЕНТО ПОТРЕСЛА ЈЕ УЗБУДЉИВА ВЕСТ...

КАЛИФОРНИЈА ЈЕ ПОСТАЛА ОБЕЉАНА ЗЕМЉА ЗА СВЕ АВАНТУРИСТЕ ШИРОМ СВЕТА...

ЗЛАТО!

ЛЕДИ ВИЛМА, ПРЕГРУНА ПУТНИКА - ТРАГАЧА ЗА ЗЛАТОМ - ПРИБЛИЖАВАО СЕ САН ФРАНСИСКУ...

СА БРОДУ СЕ НАЛАЗИО ЛЕК ФЛЕГ, ДЕЧАК ИЗ БОСТОНА КОЈИ ЈЕ ПОВЕЉАО ОД КУЉЕ ДА БИ СПАСАО ПОРОДИЧНО ИМАЊЕ...

... ГРИФИН, ПОРОДИЧНИ СОБАР, КРЕНУО ЈЕ ЗА ДЕЧКОМ У ШЕЊИ ДА ГА ВРАТИ КУЉИ...

... БАРЛЕТ, ПУТУЈУЋИ ГЛУМАЦ, КОЈИ ЈЕ ИМАО МАПУ ЗЛАТОНОСНОГ МЕСТА, МОД...

... И СУДИЈА ХИГИНС, ВАРАЛИЦА И ПРЕСТУПНИК.

ГРИФИНЕ, ИПАК МИ ЈЕ ДРАГО ШТО МЕ ПРАТИШ КАО ОВЕНКА!

ХВАЛА, ВЕК!

ВАШТИТИТЕ МЕ ОД МОЈИХ НЕПРИЈАТЕЉА И ВИДЕМО ОРТАЦИ!

ОРТАЦИ!

НАЈОПАСНИЈИ СУ ПОСЛЕДЊИ ЧАСОВИ ГЛОВОИДЕ: НЕЊУ НАПУСТАТИ КАБИНУ!

... ГРИФИН УЧИ ИСКРЦАВАЊА, ГЛУМЦА СУ ПРОБУДИЛИ ДИМ И КРИЦИ...

ВАТРА!

ПЛОТВЕШИ ИЗ КАБИНЕ С МАПОМ У РУЦИ, ГЛУМАЦ ЈЕ НАЛЕТЕО НА ЈЕДНОГ ЧОВЕКА...

ОПРОСТИ, ПРИЈАТЕЉУ!

ПОВИК, ВАТРА! ЈЕ БИО ЛАЖАН. СУДИЈА ЈЕ ИСКРИСТИО ПАНИКУ И УСКОЧИО У ЧАМАЦ.

ЛЕДИ ВИЛМА

БОСТО

НАСТАВИТЕ СЕ

БЛАГО СА „ЛИДИЈЕ“

Ставили смо на истоку Коморан и пловили око 150 морских миља од северног врха Мадагаскара. Пјер Лакост је крманио. Када је коначно мени уступило мисто и изашао да види положај сунца, поново сам почео да сумњам. Шта ако тражимо олупину која можда уопште није постојала. Али, Лакост ми је изгледао тако сигуран у свој план. Поново је стао за кормило и после мале промене курса баacio сидро.

Сунце је било већ зашло за хоризонт, још мало па ће се смирнути. Пре сутрашњег дана ништа се више није могло учинити. Лакост ми је пришао са цигаретом у устима.

— Шта је било? — упитао сам га нестрпљиво — шта је са лађом?

Лакост се насмејао.

— Лежи управо испод нас, ни 70 метара дубоко. Биће дечја игра сићи до ње.

И ја сам запалио цигарету. Познавао сам Лакоста тек две недеље. Обратио ми се зато што сам имао брод и потребну гњурачку опрему што је било неопходно за његов подухват. Све што сам знао о „Лидији“ било је да је на овом месту пре десет година потонула за време јаке буре. Сада ми је први пут пало на памет да ми Лакост никада није открио како је са знао да се на палуби „Лидије“ налази сандук са златним полугама. Из папира које сам набавио код лучких власти у Мозамбику није се ништа слично могло видети. Одлучио сам да га овога пута натерам на одговор. Коначно, ја сам још држао све адуте у својим рукама и могао сам да прекинем трагање.

— Говори! — рекао сам одлучно — Одакле знаш за то злато?

Лакост је престао да се смеши.

— Па — одговори он — то је дуга прича. Неће те много интересовати.

— А ако ме ипак интересује? — остајао сам при своме.

Лакост слеже раменима.

— Па добро — рече он — Коначно, имаш право да сазнаш истину. Дакле на „Лидији“ нису сви изгинули. Један је преживео: Пол Ролин, крманос. Он је лично пре десет година покушао да извади сандук. Али из неких разлога то му није пошло за руком.

— А какве везе ти имаш с тим? — упитао сам.

Лакост је оклевао.

Најзад је рекао:

— Па ја сам од њега откупио тајну. Затим сам га изгубио из вида.

Више нисам могао из њега да извучем. Нисам ни покушавао. На крају крајева била је његова ствар како је открио тајну. Мене је интересовао мој удео у злату. Брод ми је био задужен, из океана није било шта да се вади а моји повериоци претили су да ће извршити наплату судским путем.

Следећег јутра спремали смо се да се обојица спустимо. Док смо прикочавали на леђа гњурачке апарате напуњене компримираним ваздухом, испробавали вентиле и стављали оловне опасаче, Лакост је при метно:

— Ролин ми је причао нешто о неком лешу преко сандука. Не треба, дакле, да се плашиш.

— Какав леш? — упитао сам.

— Немам појма — одговори Лакост мрзоволно. — Готов сам.

Сишли смо низ лествице од ужета и заронили. Уши су почеле да ме боле, зауставио сам дах и снажно пропустио ваздух кроз нос. Бол је попустио и ја сам заронио дубље. Лакост се држао тик уз мене. Вода је била топла и бистра.

Тада сам угледао олупину. Лежала је на једном коралном спруду, на дубини од око 70 метара, тачно онако како је рекао Лакост.

Задњи део брода штрчао је изнад спруда а испод њега — бесконачна дубина. Спустили смо се на косу палубу. Свуда алге и шкољке. Палуба клизави.

Лакост ми је дао знак да га пратим. Запалио је лампу. Није било једноставно оријентисати се ојде

у таму на потонулом броду, али Лакост се добро сналазио. Просторија у коју ме је увео полу ходајући полу пливајући била је, очигледно, капетанова кабина.

Лакост је застао и уперно светло лампе на неки таман, нејасан предмет. У исто време подигао је машући другу руку. То мора да је био сандук. Пришао сам ближе — и тада угледао леш. Заправо, био је то само скелет који је ту лежао — скелет у иструнулом гуменом оделу и са прикочним апаратом за дисање какве смо и ми имали. Устукнуо сам.

Водени мехури изнад Лакоста почели су да се покрећу. Стварно, он се смејао! Журно је прошао поред мене, обесио лампу о појас и зграбио скелет да га одгурне са сандука.

Нисам чуо његов крик али сам видео како је тргнуо руку уназад — а тада сам угледао змију пљоснатог тела која се вештије од јегуље измигољила кроз костур и ишчезла у таму. О тој змији слушао сам да јој отров није ништа мање опасан од кобриног.

Када сам зграбио Лакоста, био је већ готово без свести. Млитава и апатично висио је у мојим рукама. Некако сам успео да га довучем до палубе. Чинило ми се да је прошла читава вечност док ме моји момци заједно са Лакостом нису извукли на брод.

Лакост је ускоро још једном дошао к себи. Слабим покретом руке позвао ме је да се нагнем.

Послушао сам.

— Немаш разлога да се узбуђујеш, Пјер! — лагао сам. — Већ хемо се извући.

Лакост је тешком муком завртео главом. Покушао је да говори. Видело се да му то веома тешко пада.

— Све што сам ти причао — промуцао је — није истина!

— Ја лично...

Заћутао је и борио се да добије ваздуха. Подигао сам мало његову главу. Погледао ме је захвално.

— Ја сам лично био доле — заједно са Ролином. Мртвац у олупину је Ролин. Ја сам га — ножем — ножем —

Лакост није изговорио до краја. Смрт је пресекала реч.

Однели смо га натраг у Мозамбик. Тамо је његова смрт уведена у протокол. Нико није много питао.

Годину дана касније покушао сам да сам извадим сандук са златом са „Лидије“. Али нисам више нашао олупину. Мора да је склизнула са коралног спруда и сада вероватно почива негде у дубини океана.

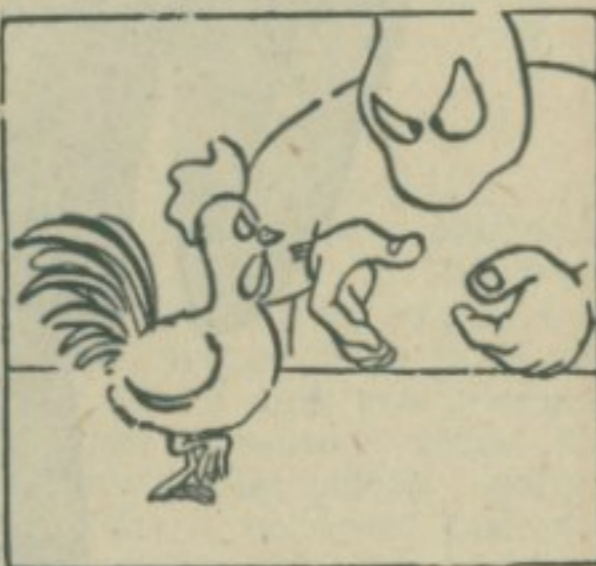
Незахвалан господар

Случај америчког фармера Џона Кенбија из Јакума у савезној америчкој држави Орегон и његовог пса необичан је. Из неких својих породичних разлога Кенди је по сваку цену хтео да се отараси пса. Три пута га је одводио сваки пут све дубље у шуму, али пас се увек враћао кући и то пре господара. Четврти пут га је одвео тако далеко да је сам залутао. Да није било пса тешко да би остао жив, животиња је нашла пут и одвела га до куће. Господар се више не одваја од свога пса.

НИЈЕ ТАКО ЈЕВТИНО

За израду једне перике потребно је 50.000 власи праве косе — каже један француски мајстор за прављење перике. Међутим, до праве косе се прилично тешко долази и зато један килограм стаје од 120 до 4000 француских франака, односно од 30.000 до милион старих динара.

„Проклете“ и „свете“ животиње

У средњем веку кад се веровало у постојање нечистих сила сматрало се да зао дух може да се усели не само у човека већ и у животињу. Због тога су спаљиване и вешане вештице, а није се заборављало ни на животиње које су биле обележене „печатом зла“.

Ево неколико таквих примера из француских хроника: Епископ града Лиона искључио је из цркве пољске мишове и гусенице због пустошења поља. Ова одлука донесена је 1120. године.

Године 1386. фалешки суд осудио је свињу која је растргла дете на казну одсецања ногу, главе, а затим вешања.

Чланови баљског магистрата осудили су 1474. године петла да се спали, што је „уз помоћ ђавола синео јаје“.

Године 1714. осуђена је једна крава на вешање.

Године 1779. јавно је спаљена једна вештица са својим кокошкама, које су у току целе године носиле јаја.

Готово у свим руским губернијама а делимично и у Украјини, свраке и сове сматране су проклетим птицама. Московљани су, на пример, сматрали да свраке не смеју долетети до престонице ближе од 25 врсти.

Напоредо с „проклетим“ животињама постојале су и свете животиње.

За време владе Филипа Лепог у Паризу се приређивала „процесија лисица“ када су оне вођене кроз најпрометније улице града.

Грађани Корбеа, недалеко од Амјена, сматрали су за своју обавезу да доведу псе до зидова цркве, јер су веровали да су они у стању да задрже нечисте силе при уласку верника у свети храм.

Више воли спокојство него новац

Сиромашни енглески рибар Терес Деви извучао је с морског дна кутију са сребрним новцем из 17. века. Међутим, то му је са-

мо донело непријатности: послањао се с братом, почели су да му досађују колекционари и порески органи. На крају крајева о-

ТРИ ЗАНИМЉИВА ЗАДАТКА

Мудра Дидона

Људи су се искрцали на обалу. После дугог лутања по мору избеглице су најзад нашле место за будућу колонију. Пошто су обавили трговину с домаћим становницима, замолили су их за комад земље. Изгледало је да је он сасвим мали, сићушан, по договору износио је тачно онолико колико може да обухвати једна воловска кожа. Ипак је предводница дошла, мудра царица Дидона, не кршећи услов уговора, обухватила толику територију да је на њој касније израстао велики и леп град.

Тако древна легенда описује оснивање Картагине. Покушајте да се досетите у чему се састојало лукавство Дидонине. Пробајте да на столу направите макету модела за полагање темеља Картагине. Уместо воловске коже нека вам послужи обична поштанска карта, а као терен за градилиште три-четири књиге.

АЛКУИНОВ ПРОБЛЕМ

Следећи задатак приписује се монаху Алкуину, учитељу Карла Великог, моћног средњовековног краља.

... У породици једног витеза очекивали су наследника. Али, почео је рат и витез је морао да оде у поход. У једној од првих битака био је смртно рањен. Умирући он је замолио да жени пренесе његову последњу жељу. Ако се роди син, поделити наследство између дечака и мајке у односу 3:1, а ако буде кћер у односу 7:5. Родили су се близанци — дечак и девојчица. Како сад поделити наследство?

Сељачки у академији

Испред врата једне собе у Париској академији наука стајала је група радозналаца. Испит је у току. Комисија је врло угледна: Араго, Коши, Ливил, Штурм — најкрупнија имена математике XIX века. Полаже сељачки Андре Монде. Он је врло рано скренуо пажњу на себе својом феноменалном способношћу у рачунању. Сад је позван у престоницу да своју вештину прикаже ученим људима.

Питања пљуште једно за другим, а исто тако брзо стижу и одговори:

— Квадрат од 756?

— 561 536

— Колико минута има у 52 године?

— 273 312

— Нађите два броја код којих ће разлика њихових квадрата износити 133?

Покушај да одговориш на ово питање и то за што краће време. Успех ти је осигуран ако нађеш прави пут до решења.

Решења задатака доносимо у следећем броју.

горчени рибар нашао је излаз: отплонио је на море и баacio кутију с новцем у таласе, рекавши: — Ако власти хоће да ме опорезују, нека порез узму са морског дна. Мени га је већ доста, хоћу мира и спокојства.

У вичитој илустри

Немогуће је замислити енглеског адвоката који се појављује на суду без црне тоге. А знате ли како је настао тај обичај? Године 1694. умрла је енглеска краљица, жена Вилхема III. Он је издао наредбу да сви британски службеници суда, у знак жалости за краљицом, носе црну одећу. Наредба ни до данас није укинута.

БИК КОЈИ СЕДИ

КАКО ДА СЕ СМИРИМ КАД СУ МИ УБИЛИ ОЦА, КАД СУ ПОВИЛИ ТОЛИКЕ ЖЕНЕ И ДЕЦУ!

РАЗУМЕМ ТЕ, АЛИ НИКАД СЕ НЕ ТРЕБА ПРЕПУСТИТИ ЖАРОСТИ... ИАК НИ КАД ЈЕ ОПРАВДАНА!

СТАРИ ЦРВЕНИ ОБЛАК БИО ЈЕ ВЕЛИКИ ПОГЛАВНИЦА КОГА СУ ПОШТОВАЛИ СВИ СИЈУКСИ...

БИК КОЈИ СЕДИ ЈЕ ХРАБАР РАТНИК АЛИ ОН ИМА СВЕГА 20 ГОДИНА. БЕЗ ИКАКВОГ ЈЕ ИСКУСТВА! ОН НЕ МОЖЕ ДА ЗНА КАКВЕ БИ СВЕ ПОСЛЕДИЦЕ МОГАО ДА ИМА РАТ СА БЕЛИМ СТРАНЦИМА!

ЊИХ ИМА КАО МРАВА! ЈЕДНОГ ПОГИНУЛОГ ОДМАХ ЗАМЕНЕ ДЕСЕТ НОВИХ!

ЗНАЧИ, ТРЕБА ИМ ДОЗВОЛИТИ ДА НАС УБИЈАЈУ!

ТО НЕ! АЛИ, И МЕЂУ ЊИМА, КАО И МЕЂУ НАМА, ИМА ДОБРИХ И ЗЛИХ! ПОКУШАЈМО НАЈПРЕ ДА РАЗГОВАРАМО С ТИМ ДОБРИМ И ДА С ЊИМА ПОРАДИМО НА МИРУ!

БЕШ ПРВИ ДАНИ ПОКАЗАЛИ СУ ДА ЈЕ ЦРВЕНИ ОБЛАК ИМАО ПРАВО. ЖАЛБА ИНДИЈАНАЦА УПУТЕНА ВЛАДИ ДОВЕЛА ЈЕ ДО ХИТНОГ САСТАНКА НА КОМЕ ЈЕ ОСУЂЕН ПОСТУПАК ПУКОВНИКА ХАРНИЗА...

ТАКВИ МЕТОДИ СУ НЕДОПУСТИВИ!

ТРЕБА КАЗНИТИ КРИВЦЕ!

ПУКОВНИК ЈЕ ПРЕДАТ ВОЈНОМ СУДУ И КАЖЊЕН ОДУЗИМАЊЕМ ЧИНА. И ЊЕГОВИ ВОЈНИЦИ ДОБИЛИ СУ ЗАСЛУЖЕНЕ КАЗНЕ...

3:1

Једну трећину студената на техничким школама девојке факултетима у Чехословачкој чине 59 процената укупног броја слушалаца.

МЕСТО ПОД СУНЦЕМ

Кекоа Д. Каапа, члан општинске управе у Хонолулу, гласао је против одредбе да се величина свих пропагандних политичких плаката ограничи на 30 са 30 сантиметара. Разлог је јасан јер његово пуно име гласи: Кекоа-лаулионапалаиалило Д. Каапуаваоокамамеа.

М-КАО МОДА

ЗА ЛЕТО НА ИЗМАКУ

М-КАО МЛАДОСТ

Кад лепшаве летње хаљине одложите за идућу годину, на ред долазе оне практичне платнене хаљине у којима вам неће бити врутина, а ни хладно, у првим јесењим данима. Овај спортски модел можете направити од једнобојног платна у ткању „кепера“, или од панаме — маринскоплаве, оранж, све тлосиве или које друге боје која вам добро пристаје. „Псец“ на јакници је доста високо, наглашен је дуплим штепом, као и цепови који су постављени испод самог „псеца“. Доњи руб јакнице пресавијен је на лице и такође наглашен са два реда крупног штепа.

НАРОДИ И ЈЕЗИЦИ

У свету има много више језика него народа. Тако се у „Атласу народа света“ недавно објављеном у Совјетском Савезу каже да има 1.200 народа. А језика има око три хиљаде, не рачунајући мртве. У једној земљи, један те исти народ има неколико, понекад чак и много разних језика. Тако се у Белгији говори француски и фламански. У Судану постоје 117 језика, у Конгу — 500 изумирајући дијалекте, у Индонезији — 250, а у Тогоу, чије целокупно становништво броји мање од милион и по људи, има равну хиљаду језика. И у СССР у Дегестану живи око милион становника који говоре на више од 60 разних језика.

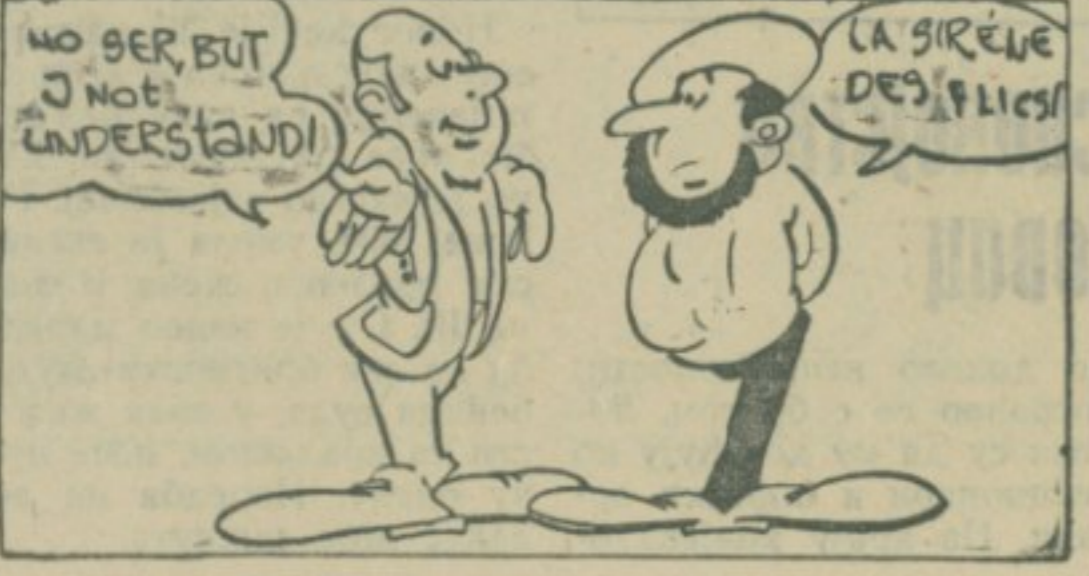
РИБА С НАОЧАРИМА

Недавно су на пучини код Голд Бича у држави Орегон рибари уловили необичну рибу — на глави је имала наочаре. Кад су их скинули рибари су на златним дршкама могли да прочитају име и место из кога је била сопственица — једна стара учитељица која се на том месту купала претходне године.

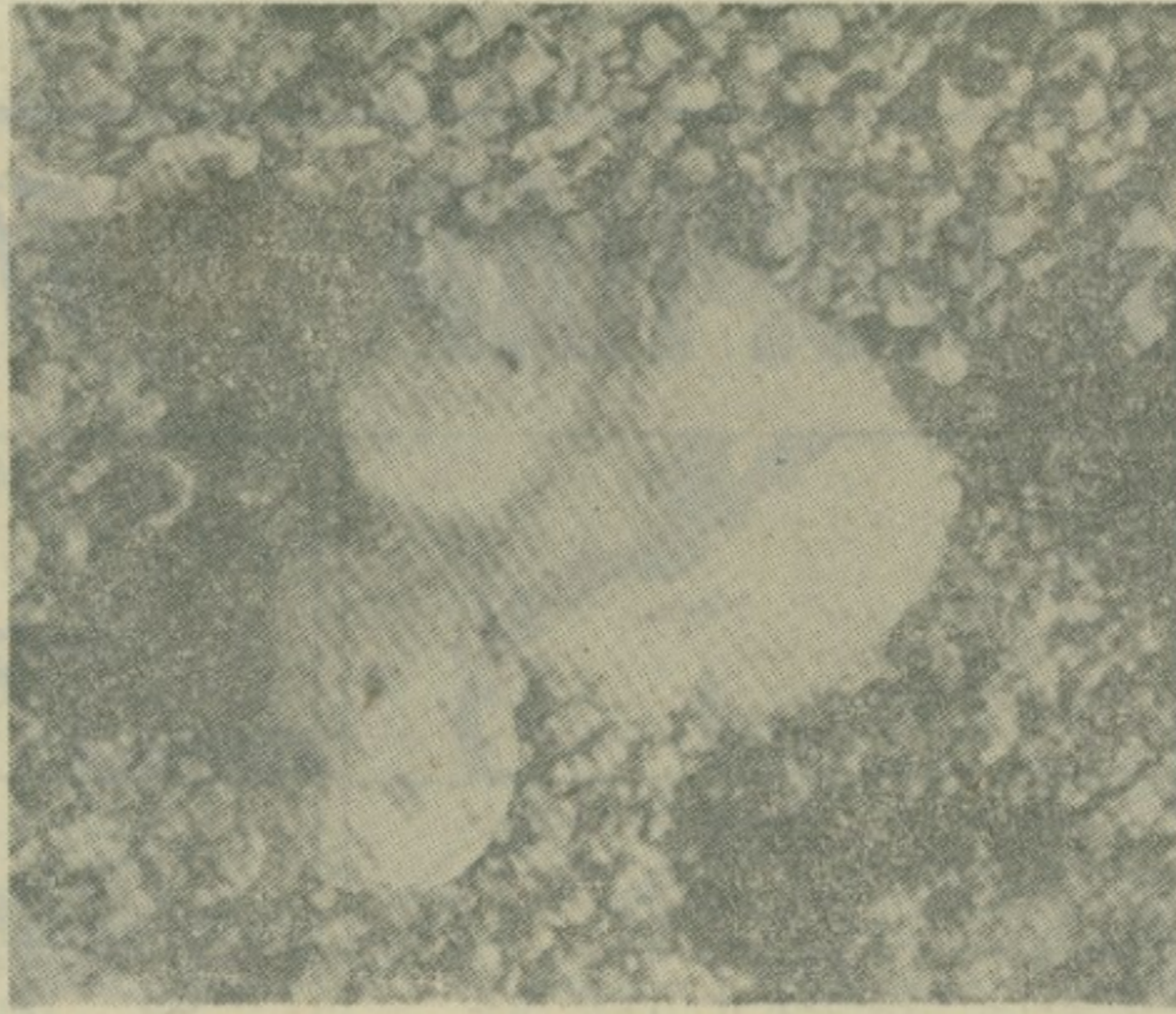
Све за шурисџе

Ове године су на калифорнијским обалама постављене необичне аутоматске ваге за мерење које привлаче купаче. На ваги се налазе два цифарника. Туриста који мисли да зна колико је тежак спусти новчић у порез првог. Уколико погоди вага, му враћа новчић а као награду добија још један исте вредности. Уколико није погодио, други цифарник показује његову праву тежину.

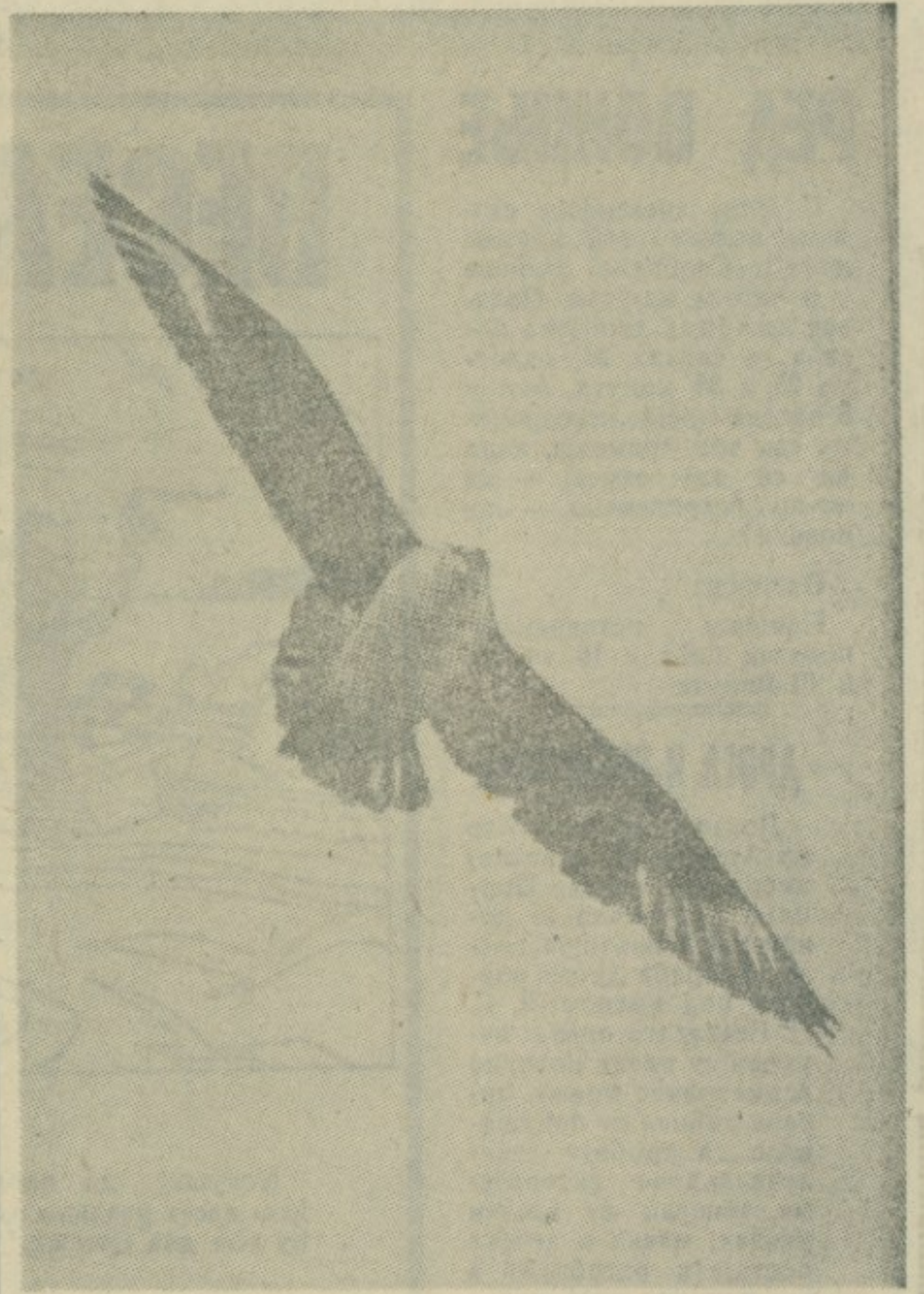

МЛАДИ ПИНГВИН И НЕ СЛУТИ ПТА ГА ОЧЕКУЈЕ, СТРАШНА ГРАЂИВИЦА СПРЕМА СЕ ДА ГА ПИЧЕПА

МЛАДУНЧЕ СКУЕ ЛИЧИ НА ПИЛЕ, А ЈАЈЕ ОВЕ ПТИЦЕ НА КОКОШИЈЕ

НЕ ЗОВУ ИХ УЗАЛУД ОРНИМА АНТАРКТИКА, ЗАИСТА МНОГО ЛИЧЕ НА ТЕ МОЊНЕ ПТИЦЕ

Ова велика птица живи ближе Јужном полу него било које друго живо биће, сем човека. Али она није у добрим односима нити са људима нити са пингвинима чије младунце и јаја немилосрдно уништава.

АНТАРКТИЧКИ ГАЛЕБ

Антарктичка скауа припада роду галебова али се у исто време од њих разликује, пре свега својом способношћу прилагођавања да живи чак и у тако хладним пределима као што је Јужни пол. Она се много разликује од галебова и физички и својим начином живота. Спада међу велике птице не толико својом тежином колико распоном крила који износи близу два метра. Због тога је још називају орлом Антарктика. Позната је као најдрскија птица и најодржљивији борац у заштити свога дома и породице.

Први опис ове птице дао је Херберт Понтинг 1912. године када се налазио у Скотовој експедицији. Тада је та птица примећена на око 200 километара далеко од Јужног пола. Понтинг је писао: „Видели смо птице које су необично велике, праве велику ларму и врло су негостољубиве јер нападају чланове експедиције изненада ударајући их својим оштрим кљуновима по глави“. Једна француска експедиција, која се бавила изучавањем пингвина из рода адела од 1946. до 1952. године морала је да објави прави рат овим прождрљивим птицама јер су оне немилосрдно убијале младе пингвине и краде њихова јаја.

Највећи број орнитолога дели скауе у две врсте: скауе Јужног пола назване Catha-

gacta macrorhynchos и велике скауе које живе у северној хемисфери. О скауи Јужног пола није се све донедавно ништа знало. Тек је у току Међународне геофизичке године почело интензивније изучавање ове чудне птице.

Скау је, упркос њеној агресивности — или боље рећи баш захваљујући тој агресивности — врло лако ухватити. Пошто је вечно у нападу, довољна је ручна мрежа и она лако улету у њу. И сто се тако могу хватати и за време лежања на јајима бачањем веће мреже преко њих.

Скау има прилично неодређену боју — она се креће од тамноороме до светлороме са белим перјем на крилима. То бело перје тачно одговара бојини у којој она излеже своје младунце, тад ју је тако рећи немогуће открити. Породица се на тај начин постарала да заштити ове грабљивице једне од других. Јер, скауе живе у пределима где се оскудева у храни па није реткост да поједу младунце из суседног гнезда чим им се за то укаже прилика. Због тога родитељи не смеју да оставе гнездо ниједног тренутка само.

Ове птице се углавном хране из мора али у октобру чим пингвини крену у дубину континента где полажу јаја, оне их прате јер знају да ће ту бити доста хране за њих. Најчешће жртве ових

грабљивица су пингвини из рода адела.

Средином новембра скауе почињу да се легу бирајући при том обавезно место које је са свим близу онога где се легу и пингвини. Сваки пар скауа одабере свој „животни простор“ величине отприлике 15 метара у пречнику и тај ће простор крваво бранити од сваког уљеза укључујући и човека. Оне легу обично једно до два јајета. Мужјак и женка леже наизменично на јајима, у ствари женка лежи три пута више од мужјака који се брине о храни и одбрани. После месец дана млади се излегу.

Као и све птице и скауе имају појачан метаболизам, размену материја. Њихово тело има вишу температуру него било која друга птица и она прелази 40 Целзијусових степени. Научници су успели да измере и топлоту јаја (она су по величини нешто већа од кокошијих) скауа и она износи око 37 Целзијусових степени.

Да би их лакше распознавали научници су их бојили различним бојама и тако боље контролисали и пратили њихов живот. Ако жели да дође до хране, скау мора да прелети најмање двадесетак километара па и више. Често мужјак и женка заједнички нападају женку пингвина и док је једно изазива и одвлачи од гнезда, друго краде јаја или мале. Пошто од скауа највише страдају пингвини ро да адела и ведел, то се природно постарала да се ове птице далеко брже множе и тако на стављају своју врсту.

Скауе имају необичну способност да открију храну на великој даљини. За време Скотове експедиције 1911 — 12. године био је убијен један пас. Сутрадан већ је једна скауа била ту мада се њихова „територија“ налазила у даљина више од 200 километара од овог места. Раније се веровало да скауе налазе храну захваљујући необично оштром чулу мириса. Међутим кад су научници ставили храну у пластичне кесе одакле се није могао ширити мирис, скауе су је ипак пронале. Тако да су научници закључили да оне виде невероватно добро и на тај начин налазе храну.

Скауе бране свој животни простор с невероватном упорношћу и све ће учинити да не званог госта отерају. Птица пикира са висине од сто до

сто педесет метара али први или други пут само пролети близу уљеза дотакнувши га канџама или крилом. Ако та опомена не помогне, она ће пикирати право на главу човека ударајући га својим оштрим и дугим кљуном. Али у тој својој агресивности оне често не воде рачуна о одбрани и тада их је најлакше ухватити.

Кад се излеже, младунче одлази да води самостални живот лутајући различним крајевима Антарктика. Међутим, чим дође време парења и извођења младих — а то је обично у петој години — птице се враћају на исти онај терен где су и саме дошле на свет и тамо обезбеђују своју територију коју ће упорно брани-

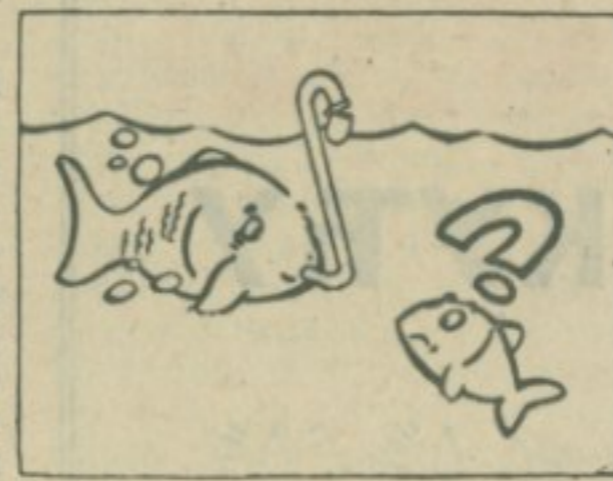
ти исто као и њихови родитељи.

Код ових птица осећање за оријентацију у простору је невероватно развијено. Приликом једног опита 1962. године узето је око педесет птица из различитих гнезда и различитог доба старости. Све оне биле су обележене и пренете авионом на даљину од 1200 километара где су пуштене. После десет дана само се шест птица није вратило док су све остале поново пронашле своје гнездо. Те су птице пуштене из авиона са висине од око 6.000 метара. Међутим, приликом другог опита када су птице пуштене са земље својим гнездима вратило се само осам од педесет птица што показује да се оне на

земљи слабо оријентишу.

Неке скауе које живе на Јужном полу нађене су чак у Аустралији и Новом Зеланду. Међутим није утврђено да се ове птице селе па се претпоставља да је те нађене птице однела олуја тако далеко. Скауе проводе цео свој живот на Антарктику — шест топлих месеци на самом континенту где се и легу и шест хладнијих месеци нешто ближе мору, тј. на самој ивици леда и мора. Има још неких птица које за време топлијих месеци живе на Антарктику док се за време оних хладних месеци селе али се оне не могу у брајати у праве поларне птице као што је то случај са скауама.

РИБА НА СУВУ

бли мехур. Грађа мехура, са разгранатом мрежом крвних судова у њему, веома подсећа на плућа. Као и у плућима овде се врши размена гасова: узимање кисеоника и избацивање угљен-диоксида.

Допунско дисање „на плућа“ неопходно је тој врсти риба пошто живе у мочварним пределима, који преко лета готово сасвим пресуше. Риба тада углавном, а некад чак искључиво, дише „на плућа“.

У периоду великих суша кад се мочваре потпуно исуше, протоптерус се зарива у глину и по површини целог тела почиње да лучи слуз. Она се меша с глином и образује неку врсту оклопа са отвором за дисање, који се налази код уста. Тако „конзервирана“ риба преживи неколико месеци све до наступања кишног периода, када глинена кора омекша и риба се враћа у активан живот.

Долина »живих киша«

На дан 31. августа 1963. године близу насеља Дејнау, у долини Амур Дарије, заједно са кишом падале су и мале рибе и жабе. Отад су протекле две године, па је опет у долини Амур Дарије, у насељу Дарган Ати, 22 августа 1966. године, падала киша са жабацама и рибицама. Утврђено је да је вихор подигао ситне жабе и рибице из неке водојаке и језерца и пренео до долине где су пале са кишом и градом.

НАЈВЕЋА И НАЈМАЊА

Највећа међу жабама је једна врста која живи у Централној и Јужној Америци. Дуга је око 25 сантиметара, широка око 12 и тешка до једног килограма. Храни се инсектима и другим штеточинама тропских повртарских култура. Још у прошлом веку ова врста жаба пренета је на острв Мартиник и у Западној Индији, а касније и на Нову Гвинеју, Филипине и у Аустралију, где такође вредно уништава штеточине. Покушаји да се пренесе на север нису успели, ту ова жаба није могла да се прилагоди клими.

На телу има две жлезде које луче отровну материју. Она жабу штити од четвороногих и пернатих непријатеља. Карактеристични су звуци које

СКАКАВАЦ - ШАМПИОН

И најчувенији спортисти скакачи могли би да позавиде овом инсекту. Скакавац може да скочи увис десет пута више од оног колико износи његова дужина, а у даљину и целих 20 пута више. Кад би се ови односи применили на човеку, он би лако прескакао троспратницу, а у три корака прелазно фудбалско игралиште.

РЕД ВОЖЊЕ

С једне трамвајске станице полазе три кружне линије. Саобраћај почиње у 5 часова изјутра. Полазак на трима линијама догађа се сваких 20, односно 25 и 35 минута. Ако у 5 часова крену истовремено, сва три трамваја, када ће се тај случај — да крену истовремено — поновити?

Одговор:

Поновни истовремени полазак биће у 16 часова и 40 минута

ДРОГА И ЖИВОТИЊЕ

Доктор Цексон Мар из Атланте, у савезној америчкој држави Џорџији, проучавао је понашање животиња после употребе дроге познате под именом Л. С. Д. Резултати опита: паукови су плели потпуно асиметричне мреже, црвене рибице су покушавале да пробију стаклене зидове акваријума, мишеви су трчали уназад, мачке и чечвици постали ратоборни а пси потпуно апатични.

ВЕСЕЛИ МОРНАР

ОТВОРИ ОЧИ

Одговор:

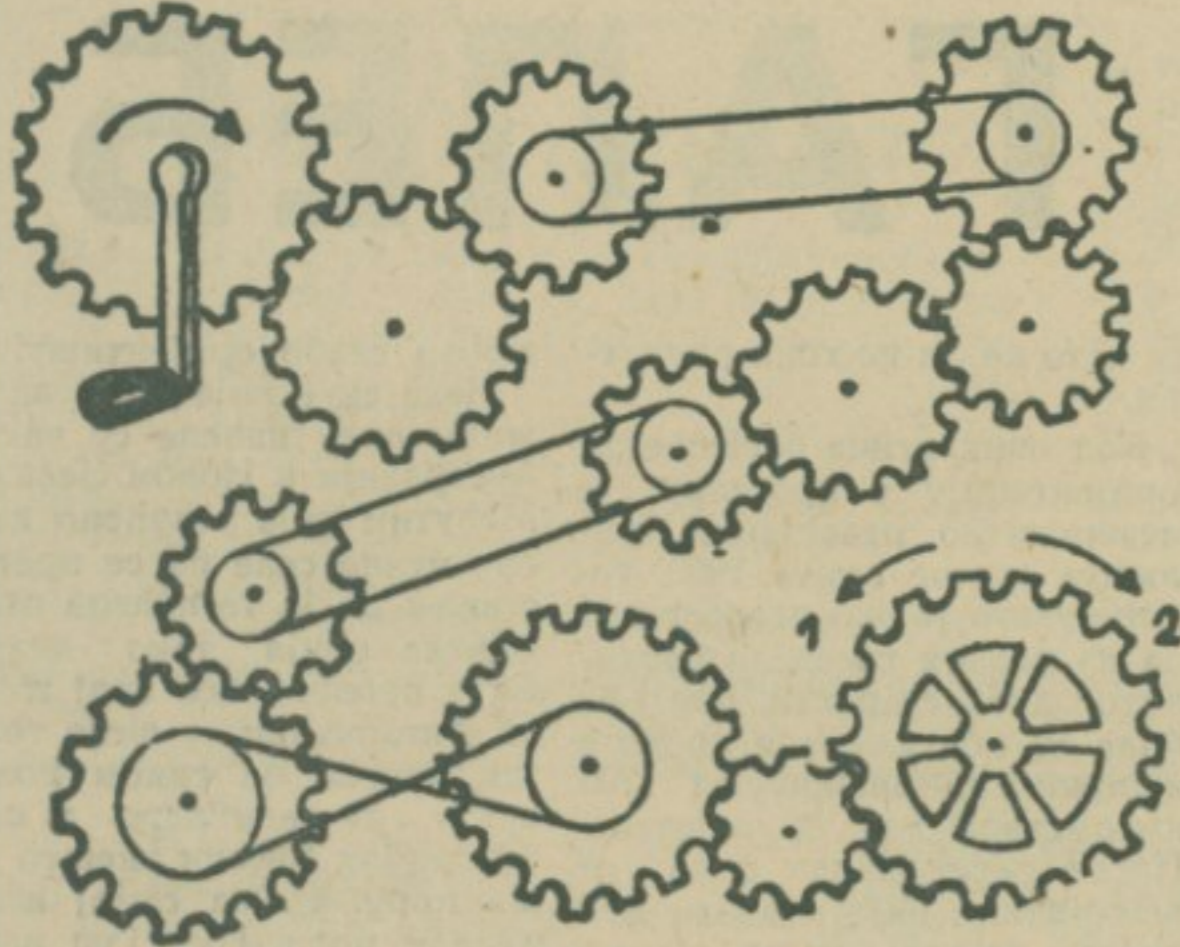
Покушај да пронађеш десет разлика између ова два цртежа.

1. Галеб у левом углу другачији је на слици десно, 2. горњи чвор на јарболу, 3. на слици де

сно човеку у другом чамцу недостаје на беретки „антена“, 4. једна флаша од оних на кљуну брода је друкчија, 5. око ајкуле, 6. дим од

„барута“ је другачијег облика, 7. једна боца из којих пуца је различита (горња), 8. галеб поред великог брода је

другачији, 9. лакат човека који се наслонно на даску (у другом чамцу) је другачији и 10. један запушач је при.

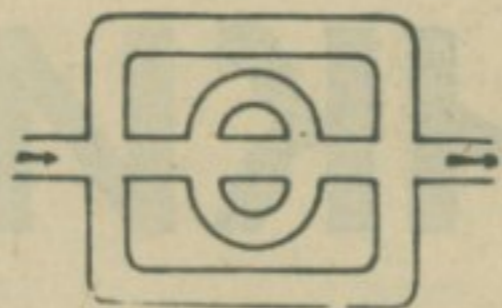

ЗУПЧАНИЦИ

На коју ће се страну окретати зупчаник који се налази у последњем реду десно, ако ручицу првог зупчаника почнемо да окрећемо, у правцу казаљке на часовнику.

Одговор:

Лезе ви вјечасе сатне, акикој очног логон правна супротна Л

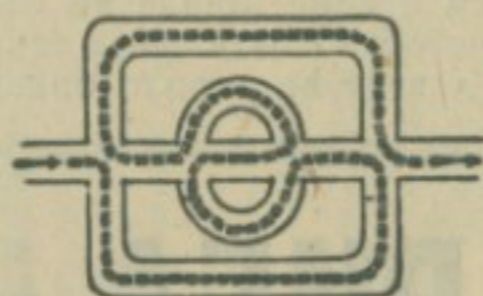

ПЛАН ВРТА

Пред вама је план једног врта. Замислите да треба да уђете у њега на улазу који се налази на левој страни и да, пошто прођете свим алејама, изиђете на капију на десној страни. При томе не смеете поновити већ пређени пут нити да пресечете алеју којом сте прошли

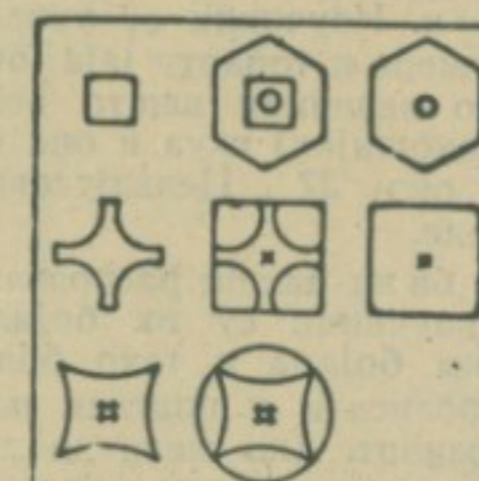
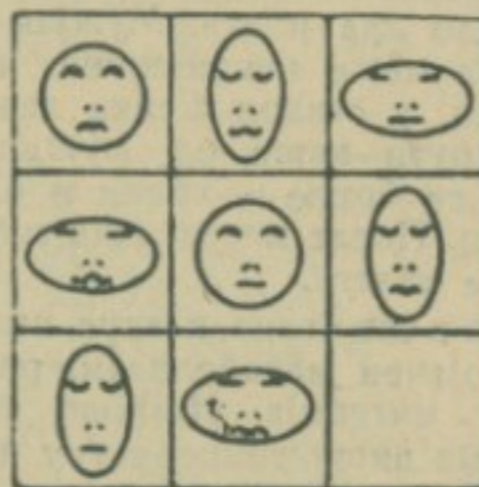
Коју ћете маршруту изабрати?

Одговор:

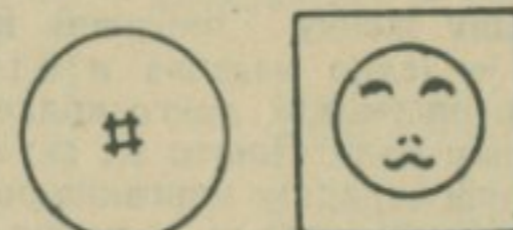

Доцртај по фигуру

У ова два велика квадрата налази се по осам различитих фигура. У сваком недостаје по једна. Између фигура у сваком поједином квадрату постоји узајамна веза. Ако се мало потрудиш открићеш ту закономерност и онда ти неће бити тешко да у празна места доцрташ (макар у мислима) фигуру која недостаје.

Одговор:

Од старог бурета

Ако на старо буре поставиш два дрвена троугласта подупирача, састављена на крајевима помоћу две даске, а на једној од округлих страна начиниш отвор, добићеш оригиналну кућицу за свог четвороног љубимца.

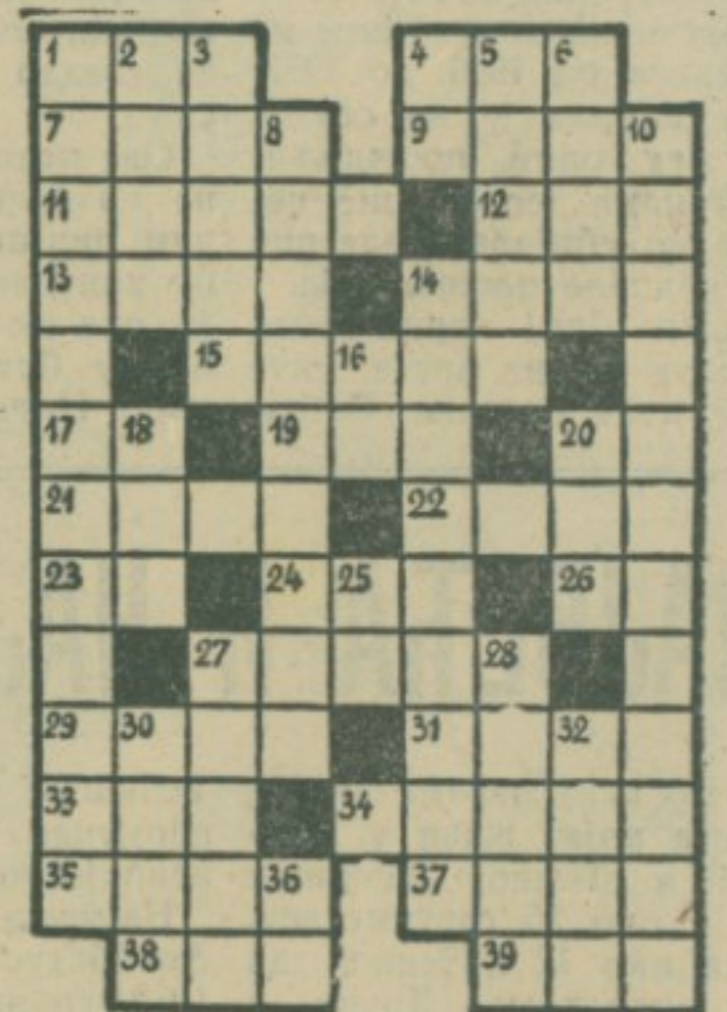
За мале радозналце

Ако те интересује шта се налази на овом цртежу обој сва поља плавом бојом, изузев оних која су обележена тачком.

УКРШТЕНЕ РЕЧИ

Водоравно: 1) грч ко слово, 4) лука на пригорском при мору, 7) бруталан 9) особа која се сле по поводи за модом 11) залив, 12) земљиште, 13) име ком позитора Стравинског, 14) двојбој, 15) врста књижевног дела, 17) показна заменица, 19) вртлог, 20) истурени део копна у море, 21) старо име Ирске, 22) место у Хрватској на реци Уни, 23) негација, 24) леговалиште у близини Опатије, 26) лична заменица, 27) позориште, 29) некадашње индијанско племе и држава у Јужној Америци, 31) француско женско име, 33) свежа, 34) особе са потпуно уништеним чулом вида, 35) узвик, 37) име физичара Њутна, 38) речно острво, 39) лука у Израелу.

Усправно: 1) постојане, опстанак, 2) отисак, 3) творак, 4) иницијали нашег књижевника („Нечиста крв“), 5) мушко име, 6) улоге, 8) шумски плод одличног укуса, 10) лепа књижевност, 14) мореуз који спаја Ираморно и Егејско море, 16) лична заменица, 18) зимски спортски центар у Шведској, 20) шанац, 25) билјарски штап, 27) место у Горском Котару, 28) грчки назив града Водена у Егејској Македонији, 30) река у СССР, отока језера Ладоге, 32) свежа, 36) лична заменица.

РЕШЕЊЕ ИЗ ПРОШЛОГ БРОЈА

Водоравно: 1) клуб, 5) раст, 9) „Самовикли“, 10) отар, 11) стил, 12) иви, 13) ара, 15) кз, 16) оми, 18) Уна, 20) соб, 22) сет, 24) атрибут, 26) кер, 27) кор, 29) ано, 31) ала, 33) рт, 35) Ана, 37) ас, 38) Ирац, 40) књи, 42) Дубровник, 43) адет, 44) „Аида“.

Усправно: 1) ксенон, 2) Латин, 3) ума, 4) бора, 5) Рисан, 6) акт, 7) слик, 8) Тилзит, 14) Рубенсон, 17) Истра, 19) асура, 21) ор, 23) ет, 24) ае, 25) б. о., 26) корид, 28) јасика, 30) нацрт, 32) Давид, 34) труд, 36) аква, 39) Абе, 41) ини.

НАПРАВИ СОМ

ИЗ ШУМЕ — У КУЋУ

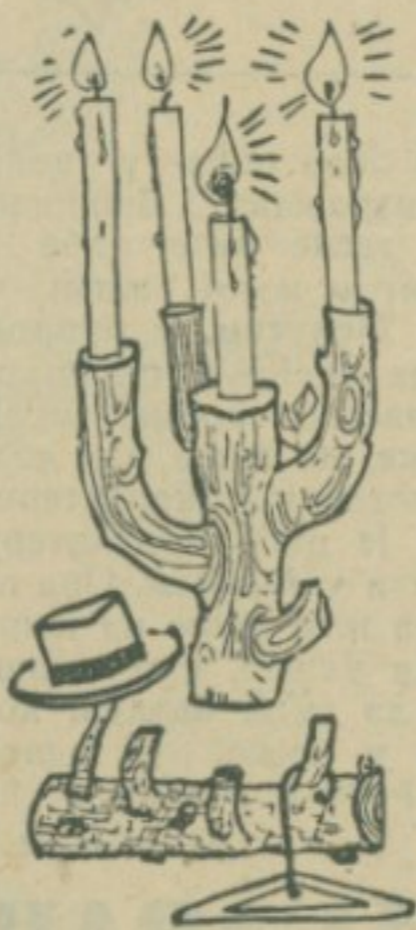
Од дрвета се могу направити многи лепа и корисна предмета. На нашем цртежу видите свећњак од класовог дрвета и чивилук од лешника. С дрвета треба прво огулити кору, добро га изглатати стаклом — или шмиргл-папиром и затим га излакирати. Свеће се забадају на ексеру без капице који су укуцани у гране. Чивилук ћете причврстити за зид помоћу завртања.

ЛУТКЕ ОД ВУНЕ

Од остатака вуне, којих има у свакој кући, исечи макама више нити једнаке дужине и преврних напола. Концем завежи место где треба да буде врат. Сад вуну раздели у четири дела да би „човечулак“ добио руке и ноге. Завежи концем при крају сваког од четири дела нити као и на крају трупа. Провуци кроз тело лутке штапић који ћеш причврстити за круг исечен од већег запушача.

Виће много веселије ако човечулку направити и другарицу, а и добићеш једну корисну стварчицу — симпатичан пар од вуне помоћи ће ти да знаш где си стао у читању књиге. Другарицу направити од светлије вуне (жуте, црвене, наранџасте). Њу је

чак једноставније начинити. Кад направиш главу и руке остаје ти само да концем увезеш на месту где је струк, преостале нити пусти да чине дугу суку. На крају две лутке повежи дебелим упредином концем од вуне. Да би направити косу узми снопић вуњених нити, вежи га на оба краја и у средини причврсти обичним концем за главу. И једном и другом навежи иглом за вуну очи, уста, нос и обрае. Шешир се прави од „помпона“ чије ћеш крајеве нити заврнути нагоре. Дајемо ти још и слике пилета за прављење пилета: један чвор вежи на врху превршеног снопа вуне да би добио главу, а други за реп. Кљуи направи од парчета картона, очи навежи. На крају постави пиле на три папирна. Мачку ћеш сигурно умети сам да направиш без наше помоћи.

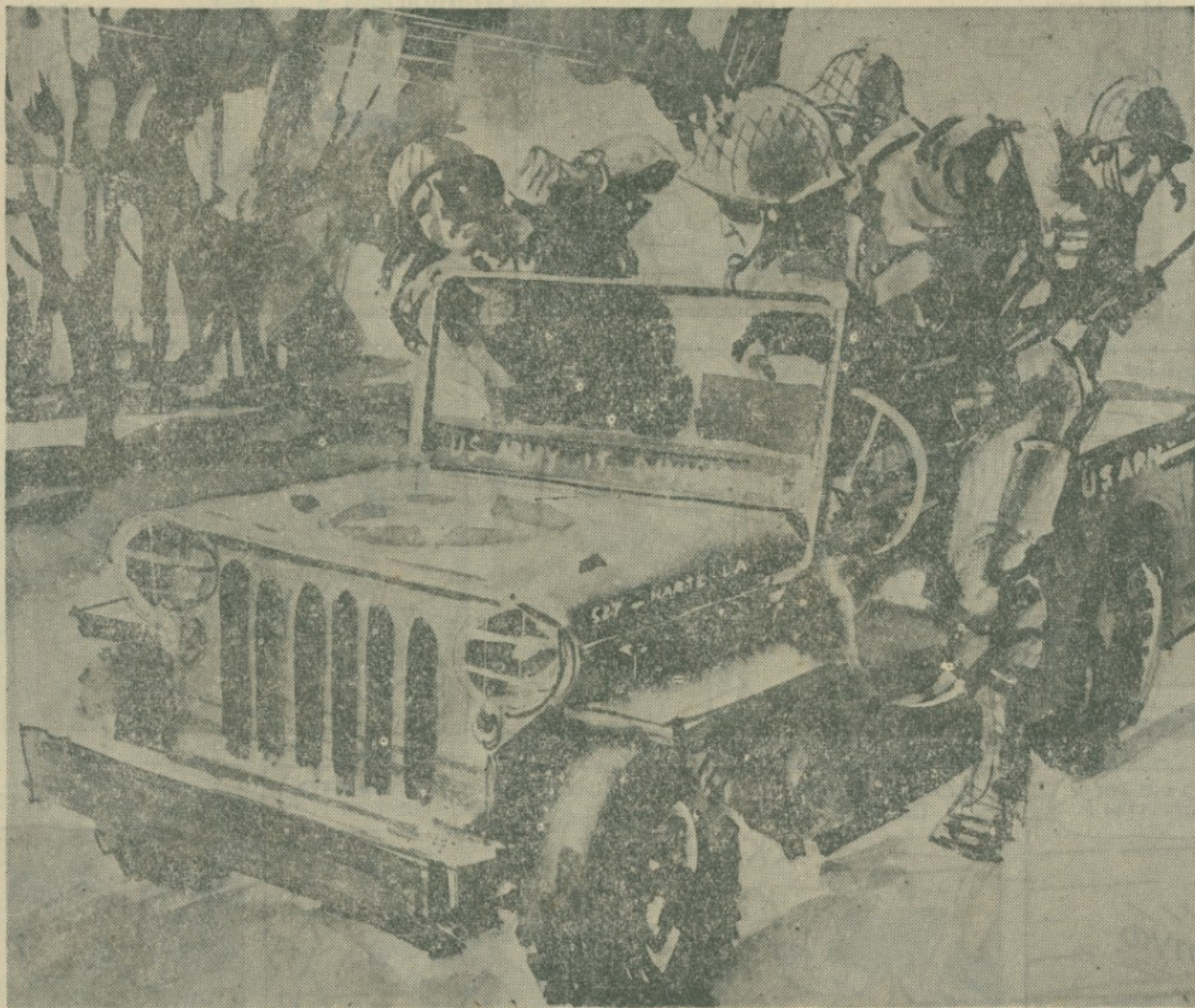

Човек кога метак није хтео

У децембру 1944. године Немци су предузели познату „Рундштетову офанзиву“. Том приликом они су на фронт у Арденској шуми, нешто мало већи од сто километара, убацили 250 хиљада војника и око 1.000 тенкова. У почетку су имали успеха захваљујући изненађењу и великој хладноћи тако да су направили више „цепова“ изолујући неке мање америчке јединице. У сличној ситуацији нашао се и потпоручник Ралф Хук који је био одсечен заједно са шездесет војника. Пошто су све старешине биле изгинуле, он је сад био једини официр. Потпоручник Хук је припао Деветој оклопној дивизији, која је била готово потпуно разбијена у току офанзиве.

Налазили су се код малог места Валдбилин и били са свих страна опкољени. Хук није имао много да бира: или да се преда или да покуша да се пробије ка западу где су се налазиле савезничке јединице. И он је изабрао ово друго мада је то изгледало немогуће. Велики снег није дозвољавао да се удаљавају са путева а друмови су врели од немачких војника и тенкова.

Тек што су напустили своје положаје, напала их је група од 200 Немаца и шест тенкова. Пуних пет часова Хук се са својим људима бранио уништивши при том три тен-

ка. Уто је пао мрак и они су успели да се извуку. Захваљујући само невероватној храбрости и срећи самог Хука који је ишао од једног до другог војника храбрећи их и привлачио се немачким тенковима да би подметнуо испод њих бомбе, група није била уништена. Кад је битка завршена, Хуково одеело је било потпуно изрешетано мелима. Од свих ових безбројних метака само га је један огребао по листу десне ноге где је било врло мало крви. Његови људи нису тако срећно прошли: осам их је погинуло и преко двадесет рањено.

Међутим, то није био једини пут да метак „није хтео“ Хука. Само неколико дана пошто се срећно извукао из немачког обруча, Хук је добио врло важан задатак. У то време Немци су били опколили 101. ваздухопловну дивизију у Белгији код вароши Бастоњ. Хук је требало

да се пробије до опкољеног места и пренесе наређење команданту дивизије.

Командант дивизије му је рекао: „Како знаш, ово писмо мораш предати генералу Кекалифу у Бастоњу. У случају да те Немци заробе, писмо спали или прогутај. Да би пре стигао узми један цип и двоја оклопна кола да те прате а када дођеш близу града снажи се како знаш“.

И Хук је предао писмо оном коме је било намењено. И овог пута имао је невероватну срећу. Пробијајући се ноћу кроз немачке линије он је привукао на себе и немачку и савезничку ватру. Па ипак, мада је поново био скоро сав „изрешетан“ извукао се само са околним умом.

Када му је генерал Патон предавао одликовање за храброст, Хук је одговорио: „Каква храброст! Само сам из-

бегавао да ме неки метак не погоди. Мој једини циљ у овом рату је да останем жив, а све остало није важно“.

Али вероватно Хук никад није имао више среће него у пролеће 1945. године када су савезничке снаге биле дубоко продрле у саму Немачку. Хук је тада био поручник и налазио се на челу јединице која се пробила преко моста код Ремагена. Тада је на свом шињелу имао „само“ четрдесет и пет рупа. Међутим, чим су прошли мост Хук је био одређен у патролу са још три војника. Возили су се у ципу, Немци су готово свуда били поставили своје снајпере, који су скривени на дрвећу сачекивали савезничке војнике.

Пролазећи кроз једну шумицу, која је по њиховој одцени била напуштена, одједном су зачули пуцавау. Пре него што су се снашли меци

су почели да ударају по шлеми поручника Хука. Војници из његове пратње успели су да „скину“ снајпере са дрвећа а онда су се окренули свом поручнику. И имали су шта да виде. Поручникова глава била је сва крвава. Шест рупа је било на шлеми и то три са предње и три на задњој страни. Када су почели да га преврћају утврдили су да су то потпуно безопасне ране, само је кожа била повређена. Већ сутрадан поручник Хук поново је био на челу своје јединице. Само да су меци скренули пола сантиметра ка центру главе Хуку не би било спаса.

Па ипак Хук није изишао из рата без повреде. Оно што нису учинили немачки меци учинио је он сам. Скочивши из ципа пао је и сломио ногу. Тако је ипак крај рата дочекао у болници.

... Ових дана, тачније 5. августа, навршило се три стотине година откако је изведен Молијеров „Тартиф“.

... италијанска пошта ће ускоро пустити у продају фосфоресцентне марке да би олакшала рад електронским машинама које функционишу реагујући на светлост.

... акробата на жици Анрис потукао је сопствени рекорд прешавши жицу распету 1700

метара изнад реке Прад у Француској. Његов ранији рекорд износио је 1600 метара.

... нову комету, невидљиву голим оком, открио је Аргентинац Фредерико Жербе, ама-

тер астроном. Стручњаци опсерваторије у Кордоби потврдили су постојање нове звезде.

ЛАСЛО ТЕЛЕКИ

Књижевно писмо

Иштван Феншики — талентован млади књижевник — написао је једном свом пријатељу писамце: „Шамика, нек те ђаво носи, зашто ми још не враћаш књигу коју сам ти пре месец дана позајмио на три дана? Могу да замишљам како си је украсио магарећим ушима, наравно ако већ ниси стигао да је даш некоме на читање. У том случају могу да се опростим од ње. А ниси само прави тип него и паук! Више ти и не тражим ону двадесетицу, озбиљно ти кажем — мене је већ срамота! Шта ти ради лепотица? Ех, и она се баш усрећила што се везала за тебе! Е, па здраво. Воли те Пишта“.

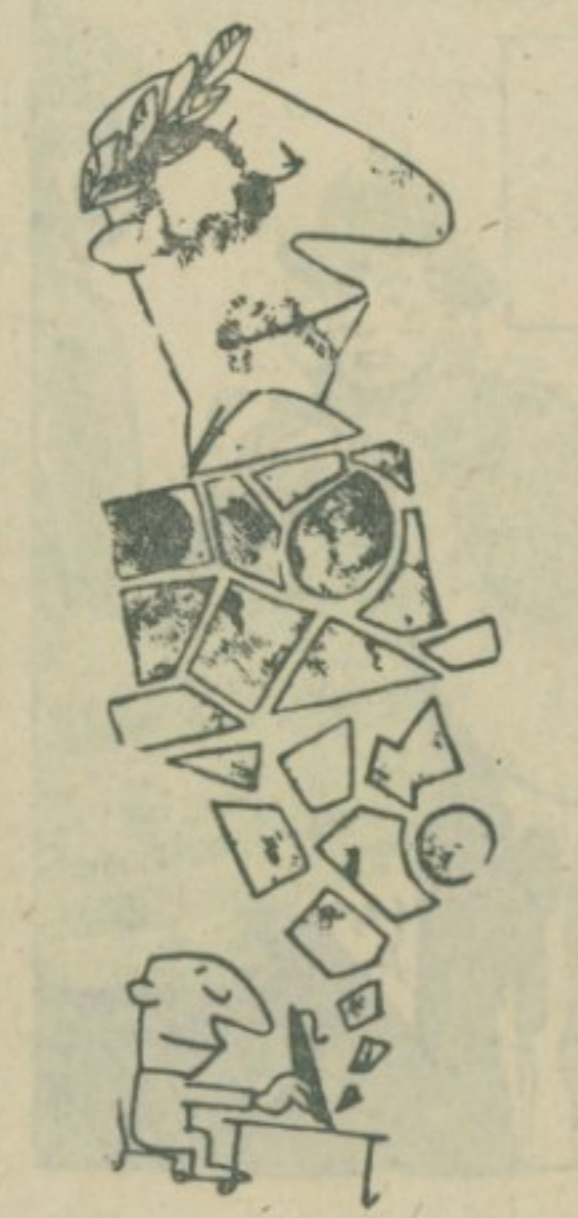
Таман је хтео да стави писмо у коверат кад се одједном зауставио. А потом ци, будуће генерације!.. Писац мора бити веома опрезан у погледу свега оног што оставља иза себе. Преписку сваког познатог књижевника кад-тад

обавезно штампају. „Писма Иштвана Феншикина“ — Хе, хе! Не, писмо у овом облику оа просто нема право да пошље.

Сео је за писања сто и уместо оног написао следеће:

„Драги пријатељу! Посматрајући како се вечерњи ветрић несташно поиграва крошњама старих стабала испод мог прозора, почео сам да размисљам о томе шта човека одваја од животињског света. Пре свега високо развијен мозак, који захтева да се свет идеја непрекидно обогаћује. Једно од највећих дела човека ствараоца је књига чије објављивање чини да те идеје постају ризница, богатство целог друштва. Не могу, Шандоре, да изразим ту велику радост коју ми је причинила нешто што је за сазнањем и културом коју сам видео у твојим очима, жеђ која човек чини човеком и твоја молба упућена мени да ти позајим једну од

мојих књига. Чиста људска радост испунила ме је

до те мере да у том тренутку нисам ни помислио

зашто ти до овог времена ниси нашао материјална средства да купиш ту књигу. Али, све су то ситнице, детаљи у поређењу с племенитим делом ширења мисли и знања. За читање си тражио три дана — половину времена које је било потребно за стварање света, и ја сам гинут разумео буран излив твоје нестрпљивости. Књигу о којој је реч посудио сам ти управо зато што ми је она блиска а човек се увек труди да да својим пријатељима оно што му је драго. Али, управо зато што ми је она тако драгоцена ја бих желео да је преместим на своју корист, да завирим у њу још једном. На који начин могу поново доћи у посед моје својине? Ако имаш неки конструктиван предлог у вези с тим, бићу ти захвалан до гроба. Можда је мој песимизам главни узрок томе што замишљам странице моје цењене књиге пресавијене и на магри нама слике сличне ушима једне домаће животиње о којој је још Петефи писао. А могуће је да си ти кога даривао духовним благом моје књиге. Ако је тако, можда је боље да се племенито одрекнем својих права на њу? Ја те не прекоревам, јер знам да си ти марљив као паук који

плете своју мрежу и знам да су ти материјална средства, ма које врсте била — страна. Било би гнусно да те подсећам на новчану суму од двадесет форина та коју сам ти ставио на располагање, како и приличи истинском пријатељу. Осећање стида било је увек у мени развијеније од стедљивости. Допуштам себи да те упитам како је твоја животна другарица? Она је дивно биће и ја ти

од свег срца желим да је узајамно разумеване између вас увери да је направила добар избор. Буди ми здрав, пријатељу мој, желим ти и даље успехе у животној борби. Чврсто ти стежем руку. Иштван Феншики.

Изувако је испод писма копију и ставио је у фасциклу на којој је стајало „Посмртна писма“.

— ЈЕДАН ЈЕЗИК ЗА 1 МЕСЕЦ

Евгеније Царенко има 27 година а по занимању је машински инжењер у граду Доњецу. Он себе не сматра полиглотом, али га зато таквим сматрају у Институту црне металургије где царенко преводи са десет европских језика.

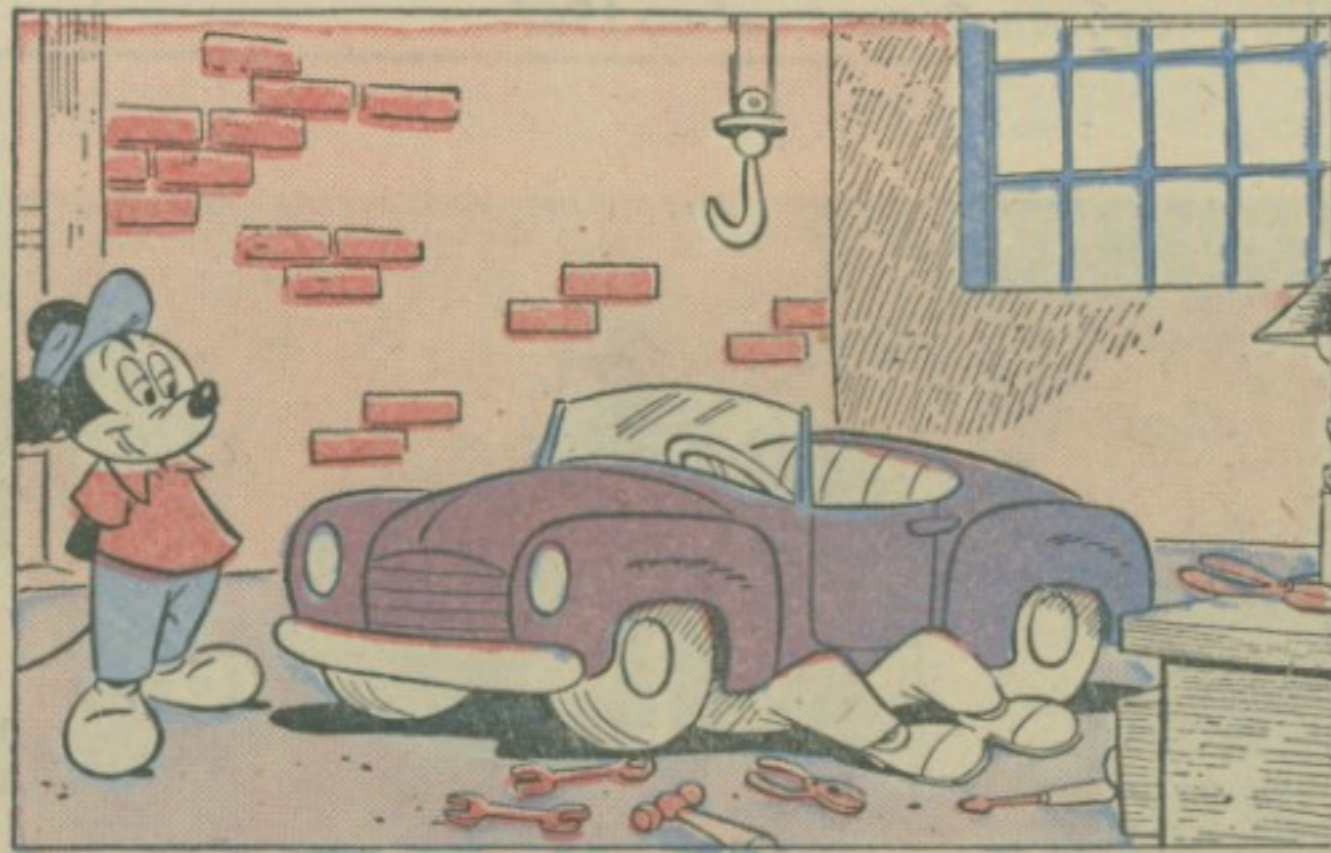
Недавно се у институту указала потреба да се стручњаци упознају са јапанским делима из области црне металургије. Царенко је сео и за месец савладао јапански, толико да може да преведе та дела.

Поред европских језика он зна азербејџански, турски, хинду и арапски.

МИКИ

WALT
DISNEY

ЦОНИ ХАЗАРД

ФРЕНК РОБИН

Маскота филмске екипе мали слон "МАМУТ" ДОВЕО ЈЕ ЦОНИЈА ДО УЛАСКА У ТУНЕЛ. ИСТИМ ПУТЕМ, ПРЕ ЊИХ, ПРОШЛА ЈЕ И СЕРИЗ ДА БИ УЗЕЛА ДИЈАМАНТ ИЗ ГЛАВЕ ИДОЛА.

